

אלא מעליה... כפול... וכו'...

חלופי גרמאות

פירוש גדול... וכו'...

תוספות חדשים

פ"א משנה א... וכו'...

אליהו רבא

פ"א א והבשמיש... וכו'...

תוס' אנשי שם

פ"א א תירוש ד"ה כל... וכו'...

במ"ה פ"ב וברפ"ה בס"ד: : וחבמים אומרים לא כדברי זה וכו'... וכו'...

בפ"ט פ"ג: : וכו'... וכו'...

מלאכת שלמה

אשם תלוי פ"כ... וכו'...

מלאכת שלמה

על יד כלומר אחר סיד... וכו'...

מלאכת שלמה

אשם תלוי פ"כ... וכו'...

מלאכת שלמה

על יד כלומר אחר סיד... וכו'...

מלאכת שלמה

אשם תלוי פ"כ... וכו'...

נמי לא מטמינן דא"כ לבו טקפו ופרש נמי מהשמיש: : לא כדברי זה... וכו'...

בפ"ט פ"ג: : וכו'... וכו'...

מלאכת שלמה

אשם תלוי פ"כ... וכו'...

מלאכת שלמה

על יד כלומר אחר סיד... וכו'...

מלאכת שלמה

אשם תלוי פ"כ... וכו'...

מלאכת שלמה

על יד כלומר אחר סיד... וכו'...

מלאכת שלמה

אשם תלוי פ"כ... וכו'...

נדה שבאי אומר פרק א' עובדיה מברסבורה

ד' אינו . נדה ש' פ"ג . מ"ח
 פ"ט מלכות א"כ ה"א ופ"ד
 פ' טלמ' מ"ח ה"א פ"ג מ"ח
 ק"א : משווע . מ"ח פ"ג
 סמכות א"כ ה"א ופ"ד ה"א
 מ"ח ה"א פ"ג כ"ג מ"ח ופ"ד
 י"ד פ"ג ק"א פ"ג פ"ג : ע"ד .
 מ"ח פ"ג מ"ח פ"ג פ"ג : ע"ד .
 י"ד פ"ג : ד"ה . מ"ח פ"ג : ע"ד .
 ה' אינו . נדה : כ"ג . מ"ח פ"ג
 פ"ג מ"ח ה"א פ"ג פ"ג מ"ח
 פ"ג : ע"ד . כ"ג פ"ג פ"ג : ע"ד .
 י"ד פ"ג : ע"ד . כ"ג פ"ג : ע"ד .

טלחו מפרש להו במחני' : אבל הלכה כר"א . כתב הר"ב והכי מסיק
 בגמרא . דל"ה אין למדין הלכה מפי התלמוד . כלומר . ממה שנסנה
 במשנה דהלכה כמותו . כדאיתא בגמרא . וטעמא פירש"ה שהתנאים
 לא דקדקו איש בדברי חבריו וכו' : ד' אע"פ ששואה , כלומר
 ונבעלה . דחטו רבנן נשאת וראתה דם
 מחמת נישואין . ילדה וראתה דם מחמת
 ילדה . עדיין אני קורא לה בתולה .
 שהרי בתולה שאמרנו בתולה דמים [דמי
 נדה] ולא דמי בתולים : משווע
 עוברת . פירש הר"ב לטוף ג' חדשים .
 כי ה' דקחב (בראשית לח) ויהי כמשלש
 חדשים וכו' גמרא . ועיין מ"ש במתני'
 דלקמן : ע"ד שהגמול . פי' הר"ב עד
 ששלים לבנה כ"ד חדש ואפילו מת כו' .
 לרבנן הוא דמפרש הכי : רבי מאיר
 אומר מטמאה מעת לעת . פי' הר"ב

רגילות לראות דם : אבל הלכה כרבי אליעזר . והכי מסיק בגמרא
 דהלכה כרבי אליעזר : ד' משווע עוברה . לטוף ג' חדשים מיום
 שנחטבה : עד שתגמול . עד ששלים לבנה כ"ד חדש . ואפי' מת
 בתוך כ"ד חדש דיה שעתה . שהולדת אבריה מתפרקים . ואין דמה
 חוזר עד אחר כ"ד חדש . ומס' וילך
 הכי היא ככל הנשים . ומטמאה מעת
 לעת ומפקדה לפקידה ואע"פ שמניקה
 והולכת ד' וכו' שנים : וגמלתה או מת
 ר"מ דם נעכר ונעשה חלב וכשאינה
 מניקה אפי' קודם כ"ד חדש . חוזר
 הדם למקומו וחוזרת להיות רואה . ואין
 הלכה כרבי מאיר : ד' כל שעברו
 עליה שלש עונות . עונה ביטנית היא
 שלשים יום . ומכיון שעברו עליה שלש
 עונות (כ"ג) ד' איווהי
 זקנה . כל שעברו עליה שלש עונות (כ"ד)
 סמוך

דסבר ר"מ דם נעכר ונעשה חלב . וקרא דריש דכתיב (איווהי יד) מי יתן טהור מטמא לא אחד .
 בהמיה . כלומר יתרון של עולם . ורבנן א"ר יוחנן . זו ש"ז שאז טמא . ואדם הטור ממט טהור . ורא"ל אלו מי הגדה . שהמזה ומזין
 עליו

תוספות חדשים
 בשנה ד' (תי"ט ד"ה) ר"מ
 אומר כו' ונעשה חלב כו'
 עכ"ל . וע' לענין דבניאיות
 וע"כ דבאמת מוחקין דהא
 פל זמן שמניקה אינה רואה
 דם

תוספות חדשים
 בשנה ד' (תי"ט ד"ה) ר"מ
 אומר כו' ונעשה חלב כו'
 עכ"ל . וע' לענין דבניאיות
 וע"כ דבאמת מוחקין דהא
 פל זמן שמניקה אינה רואה
 דם

מירי דלא תלי במעשה לא קתני רב חנינא ברבי דרך איקא אמר כי קתני
 מירי דלא הדר לברייתו אבל מירי דהדר לברייתו דכשתוקין מסתלקין דמיה
 לא קתני רבינא אמר כי קתני מירי דקפין עליה וזכיה דבחולת בחולין וקרקע
 ושקמה טוהה ללקוחות יותר משאינם בחולות אבל דבחולת דמים לא נחיא לה
 כזו דלדרבה אי לא הויה בתולה נחיא להו עפי דכסס שהשאר יפה לשיסה
 כך דמים יפים לאשה : משווע עוברה . לטוף שלשה ירחים ואע"פ שאין
 ראי' לדבר זכר לדבר דכתי' ויהי כמשלש חדשים ומ"מ אינה ראי' נעורה
 משום דאיכא דילדה נס' ואיכא דילדה לנעמה ושמה ניכר עוברה לשליש ימים
 דהיינו שני חדשים ושליש : וחכמים אומרים דרייה שעתה . עד כ"ד חדש
 זמן הבקת התינוק והכמים הם ר' יוסי ור' יהודה ור' שמעון דפליגי עליה
 דברייתא דסברי דשבו אין הדם חוזר מכיון שילדה עד כ"ד חדש ודלא כר"מ
 דס"ל שחוזר אם אינה מניקה ונעשה חלב אם היא מניקה . וה"ל בגמ' ח"ד
 מניקה שמת בנה חזר כ"ד חדש הכי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקדה
 לפקידה לפי שאין הדבר חלוי אלא בהקת התינוק לפי שהדם נעכר ונעשה
 חלב וכיון שמת חוזר הדם לקדמותו לפיכך כיון דבניקה תליא מילתא אם
 היתה מניקה והולכת אפי' ד' או ה' שנים דיה שמתה דברי ר"מ ר' יוסי ור'
 יהודה ור' שמעון אומרים דיה שעתה אע"פ שמת שאין הדבר חלוי בנייקת
 הולך אלא מתוך נער לידה אומרים דיה שעתה אע"פ שמת שאין הדבר חלוי בנייקת
 כ"ד חדש הלכך ל"ש מת ונ"ש חי לפיכך כיון דלאו בנייקת תליא מילתא אם
 היתה מניקה ד' או ה' שנים מטמאה מעת לעת ומפקדה לפקידה שהרי
 לטוף כ"ד חדש חוזרת נפשה דהיינו דמה אליה : ד' שלש יעונות . עיין בהר"ן
 ז"ל שעל הלכות נדה לרב אלפס ז"ל דפ' שני דשבוטות דף ש"ו . ולקמן בפ'
 שני

אומרין למי שלא ראה את החדש יבא ויעיד אלא למי שראה כל ימיו של ר'
 אליעזר היו עשין כו' יהושע לאחר פטירתו של ר' אליעזר החזיר ר' יהושע
 את הדבר ליושט כו' אליעזר . ונענין בחייו מ"ט לא ומשני משום דר' אליעזר
 שמויה הוא וסבר אי עדיין כותיה בחדא עבדי כותיה באתרניתא ומשום
 כבודו דר' אליעזר לא מניין מחיין כזו לאחר פטירתו של ר' אליעזר דמניין
 מחיין כזו אי עבדי כותיה באתרניתא החזיר את הדבר ליושט : אבל
 הלכה כר' אליעזר . מ"מ אבל הלכה כדברי ר' אליעזר וכן הגיה נ"כ
 הר"ב יהוסף ז"ל . נמי אמר שמואל וכן א"ר אלעזר ב"ד מקומות כסדר ספרות
 הילכתא כותיה דר' אליעזר חדא קא ואידך דבפ' בתרא לבייתא דתנן הוב
 והזבז שדקו עלמן ביום הראשון וכו' ואידך אחריי לנים שנמלאו במשקין
 דבפ"ח דמסכת ספרות ואידך דתניא במקשה . כמה תשסה ותהא זבה מעל"ע
 דברי ר' אליעזר והלכה כדבריו והכי אמר נמי לקמן במתניתין כפ' בנות
 כותיה ואף על נב דבדריא תנן כזו במשנה או כברייתא אבל הלכה כר'
 אליעזר היא קמ"ל שמואל שאין למדין הלכה מפי תלמוד מדאמריהו ליה
 למיפק כזו הלכה כר' אליעזר ופי' רש"י ז"ל מפי תלמוד מדאמריהו ליה
 דהיינו מה שנסנה במשנה או כברייתא מפני שהתנאים לא דקדקו איש
 בדברי חבריו וכו' : ד' אע"פ ששואה . דבעיני בתולה דמים פי' מדמי
 נדות ולא בתולה בתולים שאפי' ראת דם אחר שאין מחמת בעילה או ראת
 מחמת ילדה עדיין אני קורא לה בתולה והא דאמר רב כהנא הנה שלש בתולות
 הן בתולת אדם בתולת קרקע בתולת שקמה ולא קתני נמי בתולת דמים .
 רב נחמן בר יצחק שני כי קתני מירי דלית חלוי אלא מירי דלית ליה
 עס לוו לא קתני רב"ש שאר ברבי אירי אמר כי קתני מירי דחלי במעשה

מלאכת שלמה
 אומרין למי שלא ראה את החדש יבא ויעיד אלא למי שראה כל ימיו של ר'
 אליעזר היו עשין כו' יהושע לאחר פטירתו של ר' אליעזר החזיר ר' יהושע
 את הדבר ליושט כו' אליעזר . ונענין בחייו מ"ט לא ומשני משום דר' אליעזר
 שמויה הוא וסבר אי עדיין כותיה בחדא עבדי כותיה באתרניתא ומשום
 כבודו דר' אליעזר לא מניין מחיין כזו לאחר פטירתו של ר' אליעזר דמניין
 מחיין כזו אי עבדי כותיה באתרניתא החזיר את הדבר ליושט : אבל
 הלכה כר' אליעזר . מ"מ אבל הלכה כדברי ר' אליעזר וכן הגיה נ"כ
 הר"ב יהוסף ז"ל . נמי אמר שמואל וכן א"ר אלעזר ב"ד מקומות כסדר ספרות
 הילכתא כותיה דר' אליעזר חדא קא ואידך דבפ' בתרא לבייתא דתנן הוב
 והזבז שדקו עלמן ביום הראשון וכו' ואידך אחריי לנים שנמלאו במשקין
 דבפ"ח דמסכת ספרות ואידך דתניא במקשה . כמה תשסה ותהא זבה מעל"ע
 דברי ר' אליעזר והלכה כדבריו והכי אמר נמי לקמן במתניתין כפ' בנות
 כותיה ואף על נב דבדריא תנן כזו במשנה או כברייתא אבל הלכה כר'
 אליעזר היא קמ"ל שמואל שאין למדין הלכה מפי תלמוד מדאמריהו ליה
 למיפק כזו הלכה כר' אליעזר ופי' רש"י ז"ל מפי תלמוד מדאמריהו ליה
 דהיינו מה שנסנה במשנה או כברייתא מפני שהתנאים לא דקדקו איש
 בדברי חבריו וכו' : ד' אע"פ ששואה . דבעיני בתולה דמים פי' מדמי
 נדות ולא בתולה בתולים שאפי' ראת דם אחר שאין מחמת בעילה או ראת
 מחמת ילדה עדיין אני קורא לה בתולה והא דאמר רב כהנא הנה שלש בתולות
 הן בתולת אדם בתולת קרקע בתולת שקמה ולא קתני נמי בתולת דמים .
 רב נחמן בר יצחק שני כי קתני מירי דלית חלוי אלא מירי דלית ליה
 עס לוו לא קתני רב"ש שאר ברבי אירי אמר כי קתני מירי דחלי במעשה

תוספות חדשים
 בשנה ד' (תי"ט ד"ה) ר"מ
 אומר כו' ונעשה חלב כו'
 עכ"ל . וע' לענין דבניאיות
 וע"כ דבאמת מוחקין דהא
 פל זמן שמניקה אינה רואה
 דם

מסולקת דם דם נעכר ונעשה חלב . משא"כ באינה מניקה :
 (בג) סבירא ליה דמשום הכי מסולקת דם דלויבריה מתפרקין
 בלידה . וא"כ אפי' אינה מניקה : (בד) ר"ל ז' יום בלי ראיית דם :
 כל

מאכלת דם דם נעכר ונעשה חלב . משא"כ באינה מניקה :
 (בג) סבירא ליה דמשום הכי מסולקת דם דלויבריה מתפרקין
 בלידה . וא"כ אפי' אינה מניקה : (בד) ר"ל ז' יום בלי ראיית דם :
 כל

מאכלת דם דם נעכר ונעשה חלב . משא"כ באינה מניקה :
 (בג) סבירא ליה דמשום הכי מסולקת דם דלויבריה מתפרקין
 בלידה . וא"כ אפי' אינה מניקה : (בד) ר"ל ז' יום בלי ראיית דם :
 כל

מאכלת דם דם נעכר ונעשה חלב . משא"כ באינה מניקה :
 (בג) סבירא ליה דמשום הכי מסולקת דם דלויבריה מתפרקין
 בלידה . וא"כ אפי' אינה מניקה : (בד) ר"ל ז' יום בלי ראיית דם :
 כל

נדה שמאי אומר פרק א ר' עובדיה מברסענה

א' אע"פ דגם י"א : צריכה :
 וי' ע"ל פה"ק מ"ה כ"ו :
 ומשפחה : מ"ה ע"ל מ"ה וי' :
 פה"ק א"כ פ"ה פ"ה פ"ה :
 פ"ה וי' ע"ל מ"ה פ"ה :
 פ"ה א' תימן ק"ו פ"ה א' :
 ופ"ה ע"ה : מ"ה ע"ל מ"ה פ"ה :
 פ"ה ע"ל מ"ה פ"ה ע"ל מ"ה :
 ק"ו פ"ה ד' :

חלופי גרסאות
 הראשונה ג"כ את
 הראשונה וכל מה שפלו
 השנייה ג"כ וכל מה שפלו
 וכל מה שפלו : ו' ומשפחה
 כ"ו ע"ל פ"ה ג"כ ג"כ כ"ו :
 משפחה : כ"ו ע"ל מ"ה :
 חלופי גרסאות : ש"ה ע"ל מ"ה :
 ופ"ה ע"ל מ"ה :

תוספות חדשים
 כמחבר מהר"ם ז"ל :
 משנה ז' (בר"ב ד"ה)
 א"כ כ"ו ע"ל וכת"ו :
 והמסכת כתבו דק"ל את
 נשים כמ"ה פ"ה ג"כ ג"כ :
 [במשנה] ובש"ה
 בעדים : וכן לכתוב ה"ה
 כ"ו ע"ל מ"ה והמסכת
 בעדים ור"ה מ"ה :
 דה"ה לכתוב מ"ה מ"ה :
 על דם טוהר : וכ"כ ב"ש :
 וע"ה טוהר : ד"ה ע"ל ד"ה
 כל אשה כ"ו ומהר"ם ע"ה :
 דע"כ כתי' נמי קו"א ע"ה :

אליהו רבא
 ו' א"ה ה"ה הראשונה
 מ"ה ע"ל מ"ה והמסכת
 מ"ה ע"ל מ"ה והמסכת
 וכל מה שפלו : ו' ומשפחה
 כ"ו ע"ל פ"ה ג"כ ג"כ כ"ו :
 משפחה : כ"ו ע"ל מ"ה :
 חלופי גרסאות : ש"ה ע"ל מ"ה :
 ופ"ה ע"ל מ"ה :

תוספות רע"ק
 משנה ז' (את ד' בטשוח
 ר"ח מן הגדה) א"ה דגם
 קטנה שלא נזכרה ומה
 לראות א"כ בדיקה : וכן
 ב"א י"ה שבין נדה לנדה
 ברא' לקמן פ"ה מ"ה : הבא
 לא חשיב ר' הנהו ר"א :
 בדיקה משמת דאין קפידא
 בראיהם : אבל הנהו ר"א :
 בדיקה משמת דאין בדיקה
 פסולת' לא קחשיב : תוס'
 ר"ז ע"ב ר"ה ה"ה ו' וכו' :
 [את ד' בר"ב דה"ה וכו' :
 שדמיה מהורים : ארבע
 לילות לב"ש] והנהו כמשה
 כדתנן בר"ש ברא' : וקשה
 ל' דהא קטנה בלא"ה א"כ
 בדיקה כמ"ל ואפילו
 שחרית וערבית לא תצטרך
 לבדוק : ויב"י רש"י כתב
 רק לענין ד' לילות וא"כ
 י"ל דשיירי בגדולה : וא"ה
 דריגא ד' לילות הוא רק
 בגישה שלא ראתה בבית
 אביה וא"כ היא בתולת
 דמים ודיה שעתה : ס"ה
 צריך בדיקה : אמנם מה
 דנקט רש"י במג"ה א"כ
 שאמרי דיה שעתה דק"ה
 אשה שיש לה חתם משמע
 בד"ה דאין ד' נשים א"כ
 בדיקה וא"כ י"ב דהא
 שיירי בגישה שראתה וכו'
 אין נזכרים לה ד' לילות :

עליה : ור"י חלוק בדבר : ולא חשיב לה מסולקת דמים : א"כ פסקה
 מדם ועברו עליה ג' טעות : ע"כ : ו' ר"ח מן הגדה : והא קמ"ל דאין
 אשה קובעת לה וסת בתוך ימי נדה : גמ' : והיושבת על דם
 טוהר : מהו דתימא תדוק דלמא קובעת לה וסת : קמ"ל דמימי
 טוהרה לימי טומאה לא קבעה : גמ' :
 ומשמשות בעדים : פ"ה הר"ב א"כ ע"ה
 שיש לה וסת וכו' : אבל אשה שאינה
 עסוקה כו' ואפילו אין לה וסת לפירוש' :
 וע"ה בר"פ דלקמן : ובתולדה שומיה
 טוהרים : כתב הר"ב ד' לילות לב"ש
 וכו' : כדתנן בר"פ בתרא : ומ"ה הר"ב
 אבל שחרית וערבית לריכה בדיקה
 היכא דלא שמש כו' מסיים רש"י ולפני

תשמיש הייט טעמא דלא בעי בדיקה דכיון דלאחר תשמיש לא בעיא
 בדיקה : לפני תשמיש נמי לא ארכוה רבנן : דכל לבעלה לא בעיא

שעתן כו' ימי מניקות דלמימין מסולקת ואפ"י לא נסתלקו מחלה מסולקת
 ואלוהין הן הדיר : א"ה השנייה דיייה שעתה : ג"ל א"ה בשניה וכו' :
 ו' ר"ח מן הגדה : כגמ' פירך ל' ויחן דלמך דכמו דאשה קובעת לה וסת
 בתוך ימי וסתה כ"ה קובעת לה וסת בתוך ימי נדה א"כ תדוק בימי נדה
 נדעת אם חשבה וסת שלשה פעמים ליום אחר שאינה לנדה עד כעשוי חקבע
 לה וסת ומשני אמר לך ר' : ויחן כי אמנא אלא היכא דחזיתיה ממעין סתום
 אבל היכא דחזיתיה ממעין פתוח לא אמרינן פירש"י ז"ל בלאון שני מעין
 סתום שראתה הייט ופסקה ומהרה וראתה דל' או בחמישי נדעתה אבל ממעין
 פתוח כגון שלא פסקה וראתה אג"ד נחמד וראתה פעם שניה דל' נחמד
 וכן שליש' לא מהיכא ראייה דרביעי' נחמד נדעות קמא למקבע ומתניחין במעין
 פתוח ע' כו' ודיושבת על דם טוהר גמ' ק"ה מנקבת לישב כשכין ימי לידה
 ז' לזכר וי"ד לנקבה לא בעיא בדיקה הניחא לרב דלמך מעין אחד הוא הוהרה
 טמאתו והוהרה טמאתו שפיר אלא ללוי דלמך שני מעימות הם ולסוף ז'
 לזכר וי"ד לנקבה נסתם כממא ונפתח הטבור וכו' ללוי דלמי' בשמיני לזכר
 ונקבה היא עמאה עד שהפסקו דהא לא נסתם כממא תדוק כשביעי דלמא
 אכתי לא פסק הוא מעין טמא ומסיק מי קתני מנקבת לישב יושבת קתני
 שכבר נכנסו ימי טוהר ופרכינן ל' יושבת מאי למימרא ומשני מ"ה תדוק
 דלמא קבעה לה וסת תוך שמונים דנקבה וישב מאי למימרא ומשני מ"ה תדוק
 שכשילכו ימי טוהר הנה לה וסת לפעמים קמ"ל דמעין פתוח מעין טמא
 לא קבעה והדר פירך היפכה הניחא ללוי דלמך שני מעימות הם אלא לרב דלמך
 מעין אחד הוא הוהרה טמאתו בתוך ז' לזכר וי"ד לנקבה והוהרה טמאתו
 א"כ תדוק דלמא קבעה לה וסת ומשני אפ"ה מימי טוהר לימי טומאה
 לא קבעה : אלא הנהו דלויכ' לריכין בדיקה מהמת דאין קפידא בראיהם נדה
 נחמיה אלא הכי עמאה ויושבת על דם טוהר אפ"י א"ה תדוק דלמא קבעה
 נמי הא דקתני בגישה תימא שיש לה וסת לראות שהיא בחוקת טוהרה
 ואין נשים בודקות אות' והיט"ל דסוף פ' גמ' כותים דכל י"א יום

שחרי חזרה לקדמותה להיות דמיה מלויין בה : מאונם : כגון דקפלה
 וראתה : או מחמת פחד : או שאבלה דבר המציר הדם : ו' אע"פ
 שאמרו : אשה שיש לה וסת : דיה שעתה : צריכה להיות בודקת :
 בכל יום שחרית וערבית כשאר נשים : חוץ מן הגדה : משראתה
 יום א' טמאה שבעה : ואינה לריכה
 בדיקה כל שבעה שחרי בלא ראייה :
 היא טמאה כל שבעה : והיושבת על
 דם טוהר : ללמה לה בדיקה : אפילו
 תראה : דם (" טוהר הוא : ומשמשות
 בעדים : אע"פ שיש לה וסת : לריכה
 לדקוק לפני תשמיש : ולאחר תשמיש :
 ודוקא כשהיא עסוקה בטהרות : דמנו
 דבעיא בדיקה לטהרות : בעינא נמי
 בדיקה לבעלה : אבל אשה שאינה עסוקה בטהרות : לבעלה לא
 בעינא בדיקה : ובתולה שדמיה מהורים : ארכבע לילות לביה שמאי :

שלמה
 בחוקת טוהר ואינה לריכה בדיקה ולא מסיק להו כהא משום דמסולקת
 בדמים לא קתני וכו' מ"ה דלמ' הניע זמנה לראות דלא בעיא בדיקה ומשברת
 ומיקה בעיא בדיקה כדקתני לריכה להיות בודקת אפילו וי"ל דכל זמן
 שלא החזיקה היא מסולקת בדמים יותר מכולן עכ"ל תוס' ז"ל בפירקין ד'
 י' : ופוד כתבו בסוף פרק גמ' כותים אמתי' דתנן התם כל י"א יום
 בחוקת טוהר דמפ"ה רב יהודה התם בחוקת טוהר נומר שאינה לריכה
 בדיקה אע"פ דתיבא התם דגם וזה או שומרת יום כנגד יום טמאה מע"ל
 וכפ"ק אמרינן דאשה שיש לה וסת וד' נשים ואשה שעברו עליה ג' טעות
 דיין שעתן ותנן התם אע"פ שאמרו דיין שעתן לריכה להיות בודקת וי"ל
 דיש לה וסת איכא למימר כיון דאחר כומנו בא לריכה בדיקה שבעת וסתה
 ואח"כ נמי איכא למימר דלריכה בדיקה שלא תשתכח הוהרה בדיקה מה'
 בחולת דמים כשתראה ומעוברת ומניקה (כשעברו ימי טוהר ומניקותה לפי
 שהורגו זמן מרובה בלא בדיקה וקטע אע"פ דלא אחיהו חו לרידי בדיקה וליכא
 למימר בה מדי מ"ה גזר לה אסו אחריני אבל תוך י"א יום אינה לריכה
 בדיקה דזמן מועט הוא ולא תשתכח הוהרה בדיקה דאחר י"א יום תדוק ונס
 זמן מועט יש משדקה עכ"ל ז"ל וכבר נכתב זה לעיל בראש המסכת הפקד : ומשמשות
 בעדים : ארכבע נשים ואשה שיש לה וסת קא"ה תוס' ז"ל : הוין מיושבת
 על דם טוהר : כ"כ ז"ל : ובתולה שדמיה מהורים : ע"י נמ"ש לקמן
 ר"פ בתרא : ופ"ה גרסי' פ' שני פעמים וכו' : מוכח בירושלמי דגרסי'
 התם א"כ ימי נר' : בון פעמים כנגד שני פעמים שהיו משתנה על הצריות
 ע"כ ובבבלי במימרת שמואל ז"ל חכמים תקנו להם לנדות ישראל שיהו בודקות
 עתקן שחרית וערבית בפירקין ופירש"י ז"ל בפ"ה דהלכות מטמאי משכב ומשב
 בודקת וכו' ע"כ : והביאה הרמב"ם ז"ל בפ"ה דהלכות מטמאי משכב ומשב
 סימן וי"א : וכן משמע ג"כ מפ"י רש"י דמתניתין דריש פירקין ובבבלי וכו'
 וכן הוא בסוף י"ד כו' ק"ז : בשם סמך ז"ל הוא בסמ"ק וספר התרומה
 והמדרכי בשם הרוקח : וכן בש"ע ובספר כלבו שם כו' ק"ז סעיף ד' אהנש
 מהך פ' הרמב"ם ז"ל משמע קת דגרסינן ופעמים שכתב שלש פעמים וכו' :
 נשחית

יבין
 צבן : לר' אפ"י יש לה וסת : ודוקא בעוסקה בטהרות : דאל"כ אפ"י אין
 לה וסת א"ל לבדק לבעלה : (לה) צבעילות ראוטות : (לו) דתוליס צבעוליס
 לב"ש עד ד' לילות : ולב"ה עד שתחי המכה : ואפ"י משהיה מראיתו
 מדה בעילה : תלינן השעי בשמיים : ובלא שמשא בזמן הג"ל : לריכה בדיקה
 נקד

אחרונה
 הא דכתב אשה שיש לה וסת לאו לאפוקי ארכבע נשים : אלא דלא תימא נמי
 לשמאי דלמך כל הנשים דיין שעתן ג"כ טלן לריכות בדיקה : קמ"ל דלא צריך
 לשמאי בדיקה כלל לטהרות דלמך הא אמר לנו נוקפא ופורס : אלא למחיים
 לית לכו ד' שעתה אלא באשה שיש לה וסת וכו' בארכבע נשים אלא תשום
 דמחיים לא חייבי בארכבע נשים אלא ביה לכוסת : חוץ מן הגדה והיושבת על
 דם טוהר : הא דלא חיי נמי חוץ מ"ה א"ה יום שבין נדה לנדה לריכה בדיקה
 כדלמך בפ"ה : כתבו הטוס' דף י"ד דהאיכא לא צריך למימני כיון שהיא
 מסולקת דמיה פ"כ ואם תלמך אשה שיש לה וסת וארכבע נשים טמי הא כן
 מסולקת מדמים : כבר כתבו הטוס' דף ל"ג הלמך גמ' : ופעמים
 לריכה

יבין
 נשים : כמ"ה ע"י פעולה או אכילה המציר דם : ל' וכו' דליפכה לא :
 מהארכעה בראי' ראשונה לא תלינן ראייה בדבר אחר : לא) פרז וזוקר
 בעוסקת בטהרות : לב) דגם בלא תראה טמאה ז' מדראחא יום א'
 וגם אינה קובעת עמה ע"י ראי' שבהן : לג) דג"כ אינה קובעת וסת

משנה
 נפוח מטמא פפמים : ואם ראתה שליטת ומכוונת ד' שעתה שקבעה וסת :
 ואם ראתה הראשונה תלונם א"ה השניה ד' שעתה : ואם א"ה השניה היא
 תלונם בשליטת ד' שעתה : ופסקו הוא : אלא שהתוס' דף ל"ג כתבו שאם
 ראתה השניה מתחת אונם לידם הממאה מע"ל ולא פירשו שיש צוה : וכלא
 דייטו לפי שעתה למיל מתך דפתיחת הקצר שאני לנפולם מממאה מע"ל :
 וי"ל דכל הנשים שמתמאות מע"ל דוקא בנאות כדרכן אבל לראתה תלונם
 אין שייך טומאת מע"ל : ו' אע"פ שמתמאה ד' שעתה : פ"ה הר"ב אשה שיש
 לה וסת וכן פירש"י : והי"ל לפרש נמי בארכבע נשים דליק מנייהו והתוס'
 קריש נמי משמשות בעדים כהנן דכתיב לא חייבי אלא בארכבע נשים : וי"ל

ובשעה פ"י ע"ב ב"שע"א רבי יהודה וכו'...

חלופי גרסאות

צריכה כל"ג שריא צריכה וכו'...

תוספות חדשים

[בר"ב ד"ה] ובר"ה וכו'...

ולבית הלל פד שחיה המכה של בעילה. והיא אינה לריכה לשמש בעדים. שהרי דמה טהור. ואפילו נשחט מראה דמיה. האיל ושמשיה דמאוס השמים נשתנה. אבל שחרית וערבית לריכה בדיקה היכא דלא שמע אחר בעילה ראשונה. שמא נשחט מראה דמים שלה ממראה דם בעילה ראשונה. ואם נשחט מראה דמים שלה טמאה. שרגלים לדבר שאין זה דם בחולים. ושחרית ובין השמשות. שחרית להכשיר טהרות של לילה שאם תמלא (" טהרה תדע שלא ראה בלילה. ולקשמתלא ערבית טמאה. ויצא אלו מספק. וכן בין השמשות להכשיר טהרות שנתפסקה בהן ביום: ובשעה שריא עוברת לשמש את ביתה. שמכניה עממה לשמש עם בעלה: רבי יהודה אומר אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה. אף לאחר שאכלו בתרומה לריכות לבדוק עלמן. לחקן שירי תרומות שבפנים. שאם תמלא טכסין טהרה. כשחזוק ערבית כמטפטה ותמלא טמאה. לא יהיה שירי התרומה בכלל טומאה למפרע. שהרי בדיקה לאחר הטברתה. ואין הלכה כרבי יואב: (" ד"ז פ"ד

מלאכת שלמה
השמים בדיקה גם לבעלה לפני השמים. וכבר פירשו ר"ע ז"ל ברישא נבי ומשמת בעדים: יתירות עליהן כרבות. כך מלאכי מוגה: ר' יהודה אומר אף וכו'. בפירקי' דף ר' ו' וקשה ל' דהתם קאמר וכוין' בה מאי דהוה כוון ואמר רב הודא לא לרבה אלא לתקן שריים שבפניה ע"כ. והכא בדוכתה ליכא שום תלמוד פליג ואין זו שיטת התלמוד:

יכין תפארת ישראל
צקר וערוב פני יסמנה הראוי: (א) כל המחייבה לבדוק: (ב) לא נ"ל דר"ל רבשעה השמים נמי לריכה לבדוק פעמים. קודם ולאחר השמים. ולהכי לא קאי ד' פעמים. שהשמים לא פסיקא ל' ולרבנן"ס הכא רק אבדיקה לפני השמים. דאינו חיוב רק אכרסה נמי לבעלה: יתירה טייהו כהות. למאי דפי' ה"כ לעיל דבדיקה הו' לפניהן טהרות ז"ל ישראלית שבסקוק לחקן שמע דרישא בישראלית שבסקוק כהים ואינם אלא תמום מנס לא גזרו אלא כהיות שיהא בניהם. ור' יהודה דלמר אף בשעת עברתן לאו גזרו נמי כמנע דהא בישראליות לא פליג. אלא אגב דלמכחה בשעת הכילה אכרסה נמי לאחר הכילה. ויותר נראה דאין חילוק בין מגב לאכילה. אלא בישראליות אין דרכן לשקוק בתרומה אלא כהיות היינו מולין שבשבו פ"ס תרומה ולא גזרו כהו דלאחר גמ' דף ו' קיבלה מיטת רב שמואל בר יצחק בתיבין שבשבו פ"ס קדש גזרו ולא כשנפשו פ"ס תרומה. וכמהות בתרומה עמיה גזרו:

נדה כל הוד פרק ב

חוספות

פרק ב א יבאנשים. לשון הר"ב שזרק עלמו חזיר בלמו כו'. ודבר תימה הוא צנינו. דכיון דטעמא משום דיולא ש"ו לבעלה אפילו חדא זמנא נמי לא. ובגמרא פריך הכי מאי איריא מרבה כי לא מרבה נמי. ומשני כי קתני מרבה אנשים. אבל הר"ב נמשך אחר לשון רש"י שפי' כן במשנה. ולדידה לא קשיא כמו שכחתי פעמים הרבה. שדרבו לפרש במשנה כד"ב בגמרא. ולא כפי המסקנא. והוא סוד נכון לפי פירושו שבסדר הגמרא. אבל הר"ב ה"ל לפרש כפי המסקנא. ואוב ראייה כפי הרמב"ם. ר"ע מברטנורא. ואלו כפי המסקנא. והוא סוד נכון לפי פירושו שבסדר הגמרא. אבל הר"ב ה"ל לפרש כפי המסקנא. ואוב ראייה כפי הרמב"ם. פרק ב א כל הוד המרבה לבדוק בגשים משוובתה. ובאנשים תקצין א. החרשת צעת ההכרה הגהוג הטבעי. ע"כ. אבל אין דבריו לענין פריקה דבדיקה דביה חיריגין במשנתנו. ודאי דאפילו חדא זמנא לא. כדאיחא בגמרא. ולא בה הרמב"ם אלא שלא תאמר דכל שליחות יד אסרה המשנה ואפילו בלא בדיקה. זה ח"א צעת ההכרה. והוא התשמים המותר. ואילו הר"ב דמיירי בבדיקה וכתב חזיר. אין ענינו עולה לדברי הרמב"ם כלל. אלא לשון רש"י הוא שהעתיק. וכבר הרחיב לדעת דלא קיימא למסקנא. ואף רש"י לא נתייבן לכחוב כן אלא לרס"ד. ומ"ס הר"ב שמא ילא ממנו קרי היינו לאסוקי לענין זב. כדתיבא בגמרא דאף הוא משוכח כנשים. ופירש"י כד' למטה ראייתו. שחיס לסומאה. ונ' לקרבן: תקצין. פירש הר"ב שמתחמם כו' ומוליא ש"ו לבעלה. ומלאכת שלמה סריק ב א בנשים משוובתה. דוקה שלא נשחט השמים אבל לפני השמים חזרה אין לה לבדוק שלא יהא לנו טקפו ופירש ח"א הר"ב ז"ל כל הוד המכה

יכין תפארת ישראל
סריק בנשים חס' וזים זב בה מברך התם. גומר מאבר מם שאיט מתקשה וכו' הר"ב בפ"ק דשבת זב וזכה התשמים קשה לטן. וזים נמתין דפי' ז"ל שמשפת לענין זב מותר שזרק לידם כהם ראיית י' לו ולא מפניו לידם חס' ילא ממנו. דמיירי שכבר ידוע טיילא ממנו: בנשים משוכבת. דכשים לאו גזום הרגשה ניסא. גמרא. וכמתי בגליין הסומ' דאילו כוו כבאגסה

ופפורים... מתי פ"ה הלכות... נבנתה ה'... מתי פ"ה הלכות...

הלווי גרסאות

ב אחר ג"ל לאחר וז"ל... מתי פ"ה הלכות... מתי פ"ה הלכות...

הוספות חדשים

מ"ב (תי"ט ד"ח) נכ"א... מ"ג (תי"ט ד"ח) נכ"א...

אליהו רבא

פ"ב ג אליהו רבא ז"ל... מתי פ"ה הלכות... מתי פ"ה הלכות...

תוספות רע"ק

כיון דפותר לטעמי נבוא... מתי פ"ה הלכות... מתי פ"ה הלכות...

תוס' אנשי שם

התם דשאלוהו דודאי מזה... מתי פ"ה הלכות... מתי פ"ה הלכות...

וטורפין עליה תרומה [ולתחמיב בקרבן] וה"ל דילמא מיימי חולין לעזרה א"ר זירא אלו מקום דזוק הוא אלל מאכלת. וא"ל דמוק הוא אלל מאכלת. ואיכא בנייהו כו'. גמרא: ופפורין מן הקרבן. פי' הר"ב מחטאת קבוע אבל חייבים באשם תלוי. וכן במ"ב פ"ד דיבמות. ולא כן ברש"י דליתוס.

וכס הארכתי בס"ד: ג ותדיח את פניה. בעד שבידה. דלי אין בידה. כדי שתושבי ידה לתחת הכה. או לתחת הכסת. ותכול עד ותדזוק בו. גמ': ואינה מטמאה את בעולה. פי' הר"ב טומאת ז' אלל טומאת ערב כדון כל עוגת גדלה. מדרבנן. דהא מעת לעת מטמאה משכנה ומושבה [כדפירש כל ע"כ]. ועיין פ"ה מ"ד [ד"ע]: ובודרים [ד"ע]. ומא דהיימא דטומאת מעת לעת אמרו חכמים וכו' כמ"ס הר"ב. ובגמ' [דף סו.] ואימא ה"ג. [כיון] דטומאת כתמים מדרבנן. כמו מעת לעת כו'. ההא אין שור שחוט לפניך [לאתצל לא חזוי אלל סיני בעלמא] הכא יש שור שחוט לפניך. פירש"י דביפור לא נתעסקה. ובשוק של טבחים לא עברה. ומזים שלבשהו היא בספק זה:

הר"ב כפ' דלעיל מ"ב [וכיון דעושה משכב ומושב לטמא אדם. כ"ס דהיא עלמה מטמאה אדם. רש"י. ועיין פ"ה מ"ד [ד"ע]: ובודרים חכמים לר"ע ברואה כתם שמתמאה את בעולה. פי' מכאן ולהבא. ומא דהיימא דטומאת מעת לעת אמרו חכמים וכו' כמ"ס הר"ב. ובגמ' [דף סו.] ואימא ה"ג. [כיון] דטומאת כתמים מדרבנן. כמו מעת לעת כו'. ההא אין שור שחוט לפניך [לאתצל לא חזוי אלל סיני בעלמא] הכא יש שור שחוט לפניך. פירש"י דביפור לא נתעסקה. ובשוק של טבחים לא עברה. ומזים שלבשהו היא בספק זה:

שלוכה מלאכת

עודדים ו"ל פי' הסכ ר"פ ספק אלל כמ"ד התם דעמא משוס קביעותא ומאן דמ"ל דקטמא מכות קביעותא אמרי' התם בגמ' דמ"ל נמי דר"מ ס"ל כ"ר אלישור דלא בני קביעותא. ועיין במ"ס בסדרות פ' בתרא ס' ג': ג איזהו אחר זמן וכו' ואח"כ וכו' ה"ב טיבאיה את בועלה. כלומר אם שהתה יותר מכשיעור הזה אחר אחר הוא זה וכן כל מעת לעת אל בעילה אם דבקה ומלאה טמאה בעולה מיטמא משוס עוגת טומאת ערב וספק מדרבנן הלכות ואינו מיטמא משוס בעול דהו' טומאת ז' ואפי' תלתהו ערב וספק מדרבנן ה"ק מפמאה את בעולה טומאת ז'. ובגמ' כ"ר רומניסי חיזבו אחר זמן פי' ר' אלעזר בר לרדוק כדי שתושבי ידה תחת הכר או תחת הכסת והטול עד ותדזוק בו הוא כדי שערך שיעורא רבא הוא ואינה מטמאה את בעולה אלל ככאר מצע מעת לעת ומיין רב חסדא מאי אחר דקתי מתמי' אחר אחר והסורי מהסדא והכי קתי. חיזבו אחר זמן שהן עמאין מספק כדי שתושבי ידה לתחת הכר או לתחת הכסת והטול עד ותדזוק בו וכדי שערך מן הכסת והיה מזה מחלוקת ר' עקיבא והכמים לר' עקיבא מטמאה את בעולה ולרבנן אינה מטמאה את בעולה ומא וכו' וכו' כמ"ס סנהלוקין ב' ר' עקיבא והכמים. רב אשי אמר ארזי ומא וכו' וכו' כמ"ס סנהלוקין ב' ר' עקיבא והכמים. ידה תחת הכר כו' שיעורא כדי שתושבי ידה תחת הכר הוא אלל דכרייהא עד בידה נפיש כדי שערך מכדי שתושבי הלכך אחר אחר הוא אלל דכרייהא דבגמ' קשיא לרב אשי. והכחו תוס' ז"ל תימה כיון דהנין כדי שתושבי והטול עד מתחת הכר דהו' עמא בעולה טומאת שבעה וחייב אשם חלוני ממילא לרעיק דלא תשהה יותר עד שערך מן המסע דאחר אחר הוא ואין מטמאה את בעולה טומאת ז' עד כהן. ואימא כפ' רש"י ז"ל בפ"ק דיומא דף ו' עמודים חכמים

לומאת ספק היא לתלות אבל לא לטרוף: ופפורים מן הקרבן. מחטאת קבוע. אבל חייבים באשם תלוי: ג ותדיח את פניה. קטור שלמטה: ואח"כ. כלומר אם שהתה יותר משיעור זה: מטמאה מעת לעת. טהרות שנתעסקה בהן. כדון מעת לעת

דלמריין כפ"ק: ואינה מטמאה את בועלה. טומאת ז' אלל טומאת ערב כדון כל עוגת גדלה: דסבר ר"ע כל מעל"ע מטמאה את בעולה טומאת שבעה מספק. ואין הלכה כרבי עקיבא: ומודים חכמים לר"ע ברואה כתם. אע"ג דבקומתא מעל"ע אמרו חכמים

הר"ב כפ' דלעיל מ"ב [וכיון דעושה משכב ומושב לטמא אדם. כ"ס דהיא עלמה מטמאה אדם. רש"י. ועיין פ"ה מ"ד [ד"ע]: ובודרים חכמים לר"ע ברואה כתם שמתמאה את בעולה. פי' מכאן ולהבא. ומא דהיימא דטומאת מעת לעת אמרו חכמים וכו' כמ"ס הר"ב. ובגמ' [דף סו.] ואימא ה"ג. [כיון] דטומאת כתמים מדרבנן. כמו מעת לעת כו'. ההא אין שור שחוט לפניך [לאתצל לא חזוי אלל סיני בעלמא] הכא יש שור שחוט לפניך. פירש"י דביפור לא נתעסקה. ובשוק של טבחים לא עברה. ומזים שלבשהו היא בספק זה:

וה"ל רש"י ז"ל בפ"ק דף ו"ב לקטור אש בקטור מלאה דס כששעור הזה חייבין חטאת אבל אם כבדקה מלאה ככר ארץ השיעור שררי לא כולל המסקוף עומד אלל ביודו אוחזוהו ויש כאן שיעור ערוך כדי הבאה מידה למסקוף ואשם תלוי איכא ולא חטאת איכא ע"כ: ופפורין כן הקרבן. הנח והייבין אשם תלוי והנח דידן אם תמלא לומר דפסור אף מאשם תלוי עמא מכות דבעין חתיכה משתי חתיכות דכתיב באשם תלוי אחת מכל מלות ה' וקסבר יש אם למקרא מלות קריין הלכך בעיין שהיה אחת של איסור והיה על הישר ואלל אחת ואינו יודע חיזו אלל אשתו ואחזוהו עמו כבית וכל על אחת מהן ככסבור אשתו היא וגודע שתייהן כיון במסא ואינו יודע על איזה מהן זא אלל הכא הדא חתיכה היא ספק שריה ספק אסורא והנח זבא ספק יש אם למסורת והכי פלוגי במסכת כרתית ר"פ ספק אלל ומושמע פרה דכרייהא מפ' למתני' ולא פלוגי כמ' שכתבו שם הוס' ז"ל וכו' שרמזיה ג"כ במה שפירשו כאן ור' אליעזר הוא דמ"ל דלא בעיין חתיכה משתי חתיכות דיש אם למסורת וה"ל ס"ל גבי כו' כפ' שני דבטורים וגבי ספק בן ע' לראשון ובפ' החולין ס' ז' כמו שכתבתי שם ואיך מאלן דמפרש התם עמא דמאן דכבי חתיכה משתי חתיכות בני אשם תלוי משוס דשתי חתיכות אפשר אל"כ לברר איסורן שבידא לאחר זמן בקי שיעיר אש זו הנהגה שומן ודלי הלכ אלל ובידא חטאת אלל חתיכה אחת ואכלה אל"כ עד לברר ור' אליעזר סבר לא בעיין לברר חטאת אלל חתיכה אחת ובידא חטאת אל"כ משוס דמלכות קריין ואיכא מאן דמפ' התם טעמא דמאן דכבי חתיכה משתי חתיכות משוס דסבר שתי חתיכות איקבע איסורא דוליא אחד מהן הלכ חתיכה ה' לא איקבע איסורא ור' אליעזר סבר לא בעיין קביעותא לאיסורא והתם מפ' מאי בנייהו דהני תלתא טעמי ורבינו

ישראל תפארת יכין

לגרפה (יד) מחטאת אלל חייבים באשם תלוי: (שו) ר"ל כבדי שתושבי ידה תחת הכר יטול העור ותדקק בו: (שו) ברואה כתם שמתמאה את בעולה

אחרונה

ממא חגיגה מלאה דכסתא הוא דחמי' דלכות בזמנו נא. וכן מוכח נמי בפ"ק גבי כולד די' שפחה כדפי' שם ויחינו נמי ללקטין פניק האשה דף סמ"ד דא"ל אושעיא כל שבעלה פסור פסוקיה פסוקיה וכו' וכתב מו"ק דהיינו שהסד כשתמי. א"ל כדכרע נפיש דדיין שפון פ"ב ואלל ניהא ליה לזקמי באשה שיש לה וכת' דלא מיתוקס כלל כדפי' אלל שכתום כוסיפו שם דא"ל באשה שיש לה וכת' וז"ל. ושמא י"ל דמתני' לטפיל דבעלה בתפאה או באשה פ"כ שהרגיבו בשעת משמש דלא"ל איכא חיוב קרבן כדאמר בתפאה או באשה פ"כ שהרגיבו נמלא הדס קמוץ לוסתה בפחות מכוני שחוד ותדית חלונין בחר הסגסה והו' כשעת וכתב דמזון מופט כזה ח"ל למלא אלל בכדי שערך ותדית כולו הכי לא קדם הוסק וחלונין הרגסה בשעת או בני רגליה כדאמר ר"ל הכווא. וכן משמע מדא"ל אושעיא אפי' בעלה נתפחה כהרגיבו חלונין בעלמא התם איסור במשעבתי לדם אלל לטסות מתן פכתי'. ולכאורה אינו מיושב דלמא איך לן למימר שמש פכתי' כיון שלא הגיע עדיין שעת וכתה דהא קמוץ לוסתה בעל ואין דרך אורח לנא שלא בזמנו אלל ז"ל דזמן מופט כזה וגם הרגיסה כיון כמו בזמנו. ולטפיל פ"ק גבי כולד די' שפחה דדוקא שעת וכתה שעת ויחינו לעבר למשרע בעלה כהרגיבו חייבי: ר"ע אומר אף מעמאה את בעולה. ולפי'

נדה כל היר פרק ב

ד כל... מלמט... מר"ג... הבאין... מ"ג... מ"ד... מ"ה...

הלוחי גרסאות... ד כל... עם הקדמם... ונד"ק... והשמישי...

תוספות חדשים... ספק... חשב... חשב...

אלוהי רבא... ושו"ת... חז"ל... ש"ס... וכו'...

תוספות רע"ק... וי"ד... ר"ד... כיון... ש"ס... מ"ג... וכו'...

משנה אחרונה... פליגי... ר"ע... ר"ס... וכו'...

ך כל הגשים בחזקת טוהרה... חז"ל... וכו'... וכו'... וכו'...

מלאכת... וי"ד... ר"ע... וכו'... וכו'... וכו'...

שאלה... וי"ד... ר"ע... וכו'... וכו'... וכו'...

שאינה מטומאה את זעולה... חז"ל... וכו'... וכו'... וכו'...

שאלה... וי"ד... ר"ע... וכו'... וכו'... וכו'...

שאלה... וי"ד... ר"ע... וכו'... וכו'... וכו'...

יכין תפארת ישראל יכין טעם דדם נדה הוא... מלמט... חז"ל... וכו'...

טעם דדם נדה הוא... מלמט... חז"ל... וכו'... וכו'... וכו'...

ולמחר טעין בהם : או תשמש לאור הנר . ותבדוק לאחר השמש .
עד שקנחה זו : דיה בשני עדים כל הלילה . אחד לפני השמש
ראשון ואחד לאחר השמש אחרון . ואע"ג דמשמש ולא ידעה אי
ראתה דם ביני וביני . בין לב"ט בין לב"ה לא חכמה לן . דלא
הוצרכו אלא לחומר טהרות : דהחודר
והעלייה והפרוודור . חדר מצפנים .
ופרוודור מבחוץ . שניהם זה אצל זה
חדר לחד אחוריה . ופרוודור לפניו .
ועליה צביה על שתיים . ונקב יש בין
עליה לפרוודור . ונקרא לול . ופעמים
יורד דם מן העליה לפרוודור דרך
הלול . וכותלי רחם למטה באמצע
פרוודור . ודרך שם דמים יוראים : דם

בצורה כדפי' הר"ב שם ומחני' היא ברפ"ה : או תשמש לאור הנר .
פי' הר"ב ותבדוק לאחר השמש . ואיכא למידק דלמאי ג"מ תשמש
לאור הנר . כי בדקה לאור הנר סגני ובגמרא מסיק דמשמש
מטמו לאור הנר הרי זה מגונה ובמתני' חיימא או תבדוק לאור
הנר ולשון הר"ב מושק מפ' רש"י אבל
לרש"י לא קשיא . דרגיל לפרש כדס"ד .
ולא כמסקנא וכמ"ס לעיל [בר"פ] :
בית הלל אומרים דיה בשני עדים . פי'
הר"ב ח' לפני השמש ראשון ואחד
לאחר השמש אחרון . וכן פירש"י .
והקשו התוספות לעיל [בר"פ] אמרינן
דאיין גטועות . עד שבדקת בו לפני
השמש זה בודקת בו לפני השמש אחר .
משמע דבכל השמש בודקת . מיהו הא י"ל בודקת בשמש אחר
שבליה שניה . ועוד קשה מה יודעת מתי [ישמש] בלחודרן שבדקת
אחריו . ולא היתה בודקת בשחר כשהיא עומדת . א"כ אינה בודקת
סמוך לשמש לידע אם בוטל בגדות למטה בוטלה ז' . וע"ק דקאמר
ב"ט [בבריייתא שכתבתי לעיל] שמה החפנה ש"ז צביאה שניה .
הל"ל צביאה אחרונה . כיון דלצ"ה אינה בודקת *עד לאחר השמש
אחרון . ונראה לר"י כפי' רשב"ס . דלצ"ט לריכה צ' עדים חדשים
כדמתן בגות ישראל משמשות בשני עדים אחד לו ואחד לה .
אבל לאחר השמש שמלוכלך כל כך . אצל לאחר השמש שמלוכלך בש"ז לריכה בכל פעם
חדש . ובה"א דיה בשני עדים כל הלילה . מודים שצריכה בדיקה אחר כל השמש . אך דלא מלכרי חדש . משום דאחר השמש איכא רוב
לכלוך מש"י . ואין ריח בעד חדש . ואפשר דלפי' גטועות לא בעו חדש לאחר השמש . ע"כ : דהחודר והפרוודור . כתב הר"ב וכותלי
רחם למטה באמצע פרוודור . וכן ל' רש"י והוא המקום שהשמש דש בו . כדפירש הר"ב ברפ"ה . וע"ס . ובאמצע פרוודור . נראה דר"ל
שמאמצעו נמשכו הכתלים הללו . וכלומר שהפרוודור מתרחב מחלל כותלי הרחם . והוא שכתב הרמב"ם ברפ"ה מהל' איסורי ביאה .
בפי' פרוודור שהוא * [ואחר הרחם טולו והוא] ממקום הארוך שמתקבץ ראשו בשעת העיבור כדי שלא ישול הולד ונפתח הרחם בשפת
לידה . ובשעת גמר ביאה האבר נכנס בפרוודור . ואינו מגיע עד ראשו שמצפנים . אלא רחוק ממנו מעט לפי האלצבות . ע"כ .
[ועל שם החדר כתב הר"ב החדר מצפנים . וז"ל הרמב"ם בפרק הגזבר . הרחם שגולר בו הולד . הוא הנקרא מקור . והוא שדס גדה
וצבה יולא ממנו . וקוראין אותו חדר לפי שהוא לפני ולפנים . ע"כ . ובפי' המשנה כתב . חדר הוא חלל הרחם . איזה שיהיה מן
החללים . כי לרחם שני חללים . פרוז בל' יין לפני . דור לשון דירה . תוס' : שחוקקתו מן המקור . כתב הר"ב
ולא אמרי' שמה מן העלייה בא ודמי עליה טהורין הן ואפי' הוא ממראה דמים טמאים . דהו' אין בעלייה מל' מיני דמים טמאים . א"כ
דס שבפרוודור אמאי' היו ספק . נחוי' אי הוי מל' מיני דמים או לאו . ודוחק לומר דליירי בנאבד . והיינו טעמא דטהור דכתיב ממקור דמיה .
דוקא דמי מקור דהיינו חדר ח' דמיה כתיב . מקום שמתניין הרבה דמים . ובעליה ליכא אלא מין ח' . תוס' . והרמב"ם כתב דדם שבמקור
הוא

דיה . מיי' מצי' מלכות א'
ה"ו פול' ונ"ט י"ד פול' קט'
ט"ז כ' כהנ"ה : ד' חס"ל : י"ז
יו"ט פ"ה מלכות א"י ט"ז
סגן ולו"ן ק"ה פול' ונ"ט י"ד
פול' קט' סג"ף א' : דם' . מיי'
ס"ה סג"ף סג"ף סג"ף סג"ף
ס"ה סג"ף . סג"ף סג"ף סג"ף סג"ף .

תוספות הדינים

משנה ר [בת"מ ר"ה] ב"ה
כו' לידע אם בוטל בגדות
ע"כ . משמע מדברייהם
דעממא דבדיקה לאחר
השמש היא לידע אם בוטל
בגדות ורש"י פי' לן ד' זה
מוכיחה קיים כו' דבדיקה
משום טהרות הוא ואף כהנ"ה
ג"כ דלא ימלא דם תבוא
המלת היינו בלוי' שלפני
השמש . וע"כ נמנמ"ס :
משנה ה [בת"מ ר"ה]
שחוקקתו כו' אצל נגמ"ס .
ובגמ' כהן טעון אלו
בשל . רמב"ן סוף מ"ג
הלכה ס' . וכן הרא"ש :
[בא"ד] אלא שיקו עמל'
כו' . משמע דעמל' אפילו
ברשות הרבים . דטמאה
דלמי פ"י רחית נוסף לא
ילפי' מאטועו וא"כ כיון דלא
ילפי' מאטועו נוקמה לחוקקה
לגמרי' אפי' כהנ"ה י"ז דמי'
החודר מצפין צויתר וברי רוב
ומתי (תוספות ד"ס ואין) :

אליהו רבא

ד' או תשמש לאור הנר .
מסקינן בגמרא חיימא
תבדוק לאור הנר :

ראשון לציון

משנה ה [ת"מ ר"ה]
והפרוודור כו' דור לשון
דירה . תוס' . איך דע דבגמ'
כו' דפרוודור ל' יין הוא והוא
בין השער למלך כמלך כו'
ע"כ :

תוספות רע"ק

משנה ד [אות ט'] תר"ם
ר"ה ב"ה אגב' . עד לאחר
השמש (משמש) ורח"ן הקשה דור
דאיך קאברו ב"ש או
תשמש לאור הנר דמשמע
דבכה"ג די בב' עדים גל
הלילה כד"ל לב"ה . ואם
נימאד' עדים דקאבר ב"ה
היינו אחר לפני השמש
ראשון וא' לאחר השמש
אחרון מה סתרי ביה אור
הנר (ואם נראה ליה לרח"ן
לפרש כמ"ש רש"י והר"ב
דאו השמש היינו דתבדוק
לאחר השמש . דישפס
דמלתא לב"ש במשמשת
לאור הנר פי' בתקנתא
דב"ה) אפי' דמה תקאברי
ב"ה דיה בב' עדים היינו
בכל השמש ותשמש
ע"כ לקמן פ"ה מ"א

החודר טמא . דהיינו דם המקור : ספקו טמא
עומאה ודאי' : שחוקקתו מן המקור . ולא אמרינן שמה מן העליה
בא . ודמי עליה טהורים הן . אלא עשאוהו כאילו ודאי' בא מן
המקור . וה"מ כשנמצא מן הלול ולפנים לחד החדר . אבל נמצא
מן הלול ולחוץ אינו טמא עומאה ודאי' לשרוף . אלא שיקו עמל'
לחלות . שהרי צ' דמים יולאין דרך שם . דמי החדר דמי העליה .
ואחר השמש ח' לו ו' לה . והא דקתני לריכה . היינו כלומר שהיא
אפי' דלפני השמש ח' חדש אלא לגטועות . היינו לפי שאין העד מלוכלך כל כך .
ודמי' דיה בשני עדים כל הלילה . מודים שצריכה בדיקה אחר כל השמש . אך דלא מלכרי חדש . משום דאחר השמש איכא רוב
לכלוך מש"י . ואין ריח בעד חדש . ואפשר דלפי' גטועות לא בעו חדש לאחר השמש . ע"כ : דהחודר והפרוודור . כתב הר"ב וכותלי
רחם למטה באמצע פרוודור . וכן ל' רש"י והוא המקום שהשמש דש בו . כדפירש הר"ב ברפ"ה . וע"ס . ובאמצע פרוודור . נראה דר"ל
שמאמצעו נמשכו הכתלים הללו . וכלומר שהפרוודור מתרחב מחלל כותלי הרחם . והוא שכתב הרמב"ם ברפ"ה מהל' איסורי ביאה .
בפי' פרוודור שהוא * [ואחר הרחם טולו והוא] ממקום הארוך שמתקבץ ראשו בשעת העיבור כדי שלא ישול הולד ונפתח הרחם בשפת
לידה . ובשעת גמר ביאה האבר נכנס בפרוודור . ואינו מגיע עד ראשו שמצפנים . אלא רחוק ממנו מעט לפי האלצבות . ע"כ .
[ועל שם החדר כתב הר"ב החדר מצפנים . וז"ל הרמב"ם בפרק הגזבר . הרחם שגולר בו הולד . הוא הנקרא מקור . והוא שדס גדה
וצבה יולא ממנו . וקוראין אותו חדר לפי שהוא לפני ולפנים . ע"כ . ובפי' המשנה כתב . חדר הוא חלל הרחם . איזה שיהיה מן
החללים . כי לרחם שני חללים . פרוז בל' יין לפני . דור לשון דירה . תוס' : שחוקקתו מן המקור . כתב הר"ב
ולא אמרי' שמה מן העלייה בא ודמי עליה טהורין הן ואפי' הוא ממראה דמים טמאים . דהו' אין בעלייה מל' מיני דמים טמאים . א"כ
דס שבפרוודור אמאי' היו ספק . נחוי' אי הוי מל' מיני דמים או לאו . ודוחק לומר דליירי בנאבד . והיינו טעמא דטהור דכתיב ממקור דמיה .
דוקא דמי מקור דהיינו חדר ח' דמיה כתיב . מקום שמתניין הרבה דמים . ובעליה ליכא אלא מין ח' . תוס' . והרמב"ם כתב דדם שבמקור
הוא

מלאכת
אלפס ז"ל עדים אלא צביאה שאין לה וסח ע"כ בקיור מוסלג ועי' בבת יוסף
י"ד פי' קפ"ו : דיה בשני עדים כל הלילה . ולמחר תראה בו ומהני
לה נעירות דכי אצרכו רבנן לשמש בעדים משום טהרות הוא ונס אם
ימלא דם צלומו שלפני השמש תביא תמלח כפרתה : דה' פרוודור . פירשו
תוס' ז"ל פרוז בלשון יין לפני דור לשון דירה וא"ת דגמרי' פרוודור בשני
דלחיו"ן . ובהיות חילונות מלאתי כחוד אומר רשב"ם ז"ל כי יש לומר פרוודור
כרי"ש כמו לפני דירה פרוז לפי בל' יין ור"י פירש פרוז הוא פתח הדבר ותקונו
וא"ת דגמרי' פרוז דור בגמ"ן ואמ"ן ויני"ן מתחלפין כמו פרוזבול פרוזבול

ואם דלא בעינן חדש . וב"ש מ"ל רביעין חדשים או דהם שמששת לאור הנר לא בעינן חדשים דיכולה לבדקה פיר' : משנה ה [אות ט'] במשנה ספיקו טמא (ע"כ לקמן פ"ה מ"א)

יבין

מקומות : בו) הוא צפנים לחד אחוריה והוא המקור : בה) סמוך לחדר
לחד פניה : בט) ע"ג שתייה ממוקב לפרוודור : ג) דם עליו' טהור :
לא) מספק עמאה טומאה ודלוי' . ורק בגמלא מלול העלי' ולפני' . דל"כ
הוא

אחרונה

פי' הכ"כ מספק עמא עומאה ודלוי' . ובגמ' ח"כ יומן זה אחד משלשה מקומות
שגלבו הנמים אחר הכוזב ועמלוס טולוי' . ומשמע דמשום רוב דמים מן המקור
עמא ודלוי' . ואפי' לריכא מלולוי' בכל דוכתא ומתי' בשלשה מקומות . ופוד מן
הלול ולחוץ מתי' יהא עמא ודלוי' . כתבו הסו"ס דהכא דם עליה מיקבא עמי'
ובשתי' מועט שקפלא או מזדקפה חמי' פפי מן העלי' וקד"ה לניזל בתר עלי' .
ע"י

תפארת ישראל

תענין בטולם . ולא תבדק בעד ח' . דשמה תפס ש"ש שמצבולת אחרות
ספת דהם שראחה בבדיקות ראשונות : בדר) כ"ל תבדק העד בכל השמים :
כה) ח' תחילת הלילה וא' בסוף הכל : בו) בית רחם שלה נחלק לג'
משנה

לאתה כלל חמי' לטהרות דא"כ לבו נוקפו . וכתבה משניות עונה אשכחן דלניני
ב"ש אשמאי' בפ"ב דתעטת שני ונפי' כ"כ דכלים ודוכחי טובא : או תשמש לאור
הנר . לפי פי' הסו"ס דב"ש מלכרי עדים חדשים ח"כ מאי מהני לאור הנר
בין כיון טמא מלוכלך . ז"ל דתשמש אחד אינו מלוכלך ב"כ אלא כלפי
דלמתי ב"ה דיה כל הלילה דמלוכלך עונה מלכרי ב"ש חדשים : דה' ספקו עמל' .

כתורמום. וחלולה כחלורה. ואין שליח פחותה מטפת: הבית טובא. משום אהל המת. דולד הוא זה ומת: הולד גיטוק. ונעשה דם והתערב בדם הלידה [ובטל] ברוב. ואין הבית טמא. ואין הלכה כר"ס: **ה** תשוב לזכר ולנקבה. טמאה שבעי' כנקבה. וימי טוהר שלה ל"ג יום בלבד. כזכר: טומטום וזכר אנדרוניגוס וזכר. כגון שילדה תאומים. אחד טומטום או אנדרוניגוס. והאחד זכר והוא: תשוב לזכר ולנקבה. ולא אמרין מדהאי זכר והוא. האי נמי זכר: תשוב לנקבה בלבד. דאפילו הוי טומטום זכר. בחר נקבות חלוקין דכל ימי זכר בין לטומאה בין לטהרה. מובלעים תוך של נקבה: מחותך. אברים אברים: מסורם. לשון

רבי שמעון אומר גיטוק הולד כו'. כתב הר"ב ונעשה דם ובטל ברוב כו' ואין הלכה כר"ס. ולא קשיא אהלכתא דפסקין ברפ"ג דבטורות כר"ב"י גבי שפעה חררת דם פטורה מן הבטורה. וכתבתי לשון הרמב"ם. שחוקתן שהולד בחובה ורבה עליו הדם והפטורו ובטלו. וא"כ שמעינן דהתם ההלכה שצריבו הדם נפסד ונתבטל. ד"ל דהתם לא לענין שיהא בטל קאמר. אלא נכתבין לומר היאך חררת דם פטורה מן הבטורה והרי אין כאן וולד. וקאמר שהיה וולד ונפסד ונתבטל מותרת וולד. אבל לא שיהא בטל ברוב. ק"ה היה נראה בעיני. אלא שמלאתי להרמב"ם בספ"א מהא"ש שפסק סם בחררת דם שאינה מטמאה לא בטעם ולא במשא. מטעמא שהוא נכבטל ברוב. וגמרא משיצא

ערוך הוא במילחין [דף כז] ובבטורות [דף כח] דתני רבי חייה אינה מטמאה כו' וא"י דטעמו דבטל ברוב. ודר"ש ור"ב"י אמרו דבר אהר. ופסק נמי בסוף ה' טומאת מת כה"ק דר"ש דהכא. א"ס כן ודאי דקשיין הלכתא אהלכתא. והרשב"ד לא השיגו. גם הכ"מ לא השיג בזה. ונפלתא היא בעיני. ומ"מ הר"ב יש להגילו. לפי דהא דאינה מטמאה לא בטעם ולא במשא. רבי חייה שאינה עלה דר"ב"י. והע"ג בדגמ' [שם דף כו ע"ב] אמרין ר"ב"י ור"ש אמרו דבר אחד. דמשום בטול ברוב נעשו זה. ומפני כן כתבו התוס' דהתם דר"ב חייה קתני למילתיה בדברי ר"ב"י עמו. א"ס"ה י"ל דגמרא ה"ק דר"ש ור"ב"י א"כ ר"ח אמרו דבר אחד אבל תנא דיןן דלא קתני מילתא דר"ת. א"כ"ג דלית ליה דר"ב"י ס"ל כלל להא דר"ח. וא"כ טעמא דר"ב"י לית ביה משום לחא דבטיל ברוב. אלא דס"ל שהיה וולד אבל נפסד. ומפני כן אינו ניכר. ולפי זה אינו ענין כלל לדר"ש דהכא. וכדפירשתי. ק"ה ל"ל לדעת הר"ב: **ה** יצא מחוקק או מכורס משילא הר"ב וראשו כרובו וכו'. ומתני' ה"ק ילא מחותך או שלם זה זה מסורם. משיילא רובו הרי הוא כילוד. גמ'. ומ"ש הר"ב הלך משילא ראשו של מחותך כו' לאו מחותך דבמתני' קאי. אלא מחותך דעלמא ויולא כדרס: [א"א מכורס. לשון הר"ב ל' הפוך רי'. ולשון רש"י

לדתה וכבר לנו ימי טוהר וי"ל וכו' ועוד י"ל דאי הוה תני ולדה ה"א מביאה קרבן ואינו נאכל דפסק לידה הוא קמ"ל דמביאה קרבן ונאכל ע"כ. והכי מתני גמ' בפירוקין דף כ"ח אמתי' דכסמון המפלת ואין ידוע מה הוא תשוב לזכר ולנקבה: שילא בבית. עיין במ"ס כפ"ק דעריכות סי' ג': אלא שאין שליח בלא וולד. אלא שנימוק ואעפ"כ הבית טמא טמא לא נימוק עד שיא וקודם שנטל טימא את הבית: רש"א נימוק דולד וכו'. ר' יוסי ור' יודנה ס"ל כותיה דברייתא גמ' ור"ל חולק עליהם. א"ל לר"מ אי אתה מודה שאם הוויא וכו' בספ"ל לבית אחר שילא טהור אמר להן אבל פ"ה הן כדיון שטעמיהו נימוק ביותר ואיך דומה נימוק פסח אחת לנימוק שני פעמים:

מלאכת שלמה בפ"ר ר"ע ו"ל והתערב בדם הגדה ובטל ברוב. ואזרח ר"ש לטעמי' דתיניא מלא תרוד רבך שגל לחוכו עפר כל' שהוא טמא ור"ש מעשר. ובבביות שם פ"ג גם גמ' בפירוקין א"ר ויחן ר"ש ור' אליעזר בן יעקב אמרו דבר אחד דמשום בטול ברוב נעשו זה גבי הבמה גסה ששפעה חררת דם דלא מטמאה כדכתבין התם רס"ג. עוד גרסי' גמ' ה"ר ויחן א"ע"ל דר"ש שליח צבית הבית טהור דמותרת מורה דמ"מ אמו טמאה לידה דאמר קרא אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה אפי' לא ילדה אלא כעין שהזריעה כלומר דנמחה כורע אמו טמאה לידה ע"כ: **ה** בפי' ר"ע ו"ל ולא אמרי' מדהאי זכר וכו'. אמר המלקט דאימא שיהיה הזריעו צבת אחת זה זכר וזה נקבה: י"א

יבין תפארת ישראל יבין (יו) ובטל ברוב בדם לידה: (יח) כיון דנקיבה ודאי הלא. הרי ימי פהרה וטומאה דזכר מובלעים בהך דנקיבה: (יט) ולד דעלמא: (כ) שילא משנה אחרונה

עפי' ולא בטיל. והקשה משילא דמתני'. וי"ל דלח"ק דמתני' לא ה' מערבב בשעת ביאתו דאיכא ס"ל נימוק אמר שילא: שאין שיליא בלא וולד. גמ' א"ר ויחן משום דבא גמ' נעשו זה דבין כו' וי"ל דהתם דר"ב"י ור"ש אמרו דבר אחד דמשום בטול ברוב נעשו זה גבי הבמה גסה ששפעה חררת דם דלא מטמאה כדכתבין התם רס"ג. עוד גרסי' גמ' ה"ר ויחן א"ע"ל דר"ש שליח צבית הבית טהור דמותרת מורה דמ"מ אמו טמאה לידה דאמר קרא אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה אפי' לא ילדה אלא כעין שהזריעה כלומר דנמחה כורע אמו טמאה לידה ע"כ: **ה** בפי' ר"ע ו"ל ולא אמרי' מדהאי זכר וכו'. אמר המלקט דאימא שיהיה הזריעו צבת אחת זה זכר וזה נקבה: י"א

משנה אחרונה עפי' ולא בטיל. והקשה משילא דמתני'. וי"ל דלח"ק דמתני' לא ה' מערבב בשעת ביאתו דאיכא ס"ל נימוק אמר שילא: שאין שיליא בלא וולד. גמ' א"ר ויחן משום דבא גמ' נעשו זה דבין כו' וי"ל דהתם דר"ב"י ור"ש אמרו דבר אחד דמשום בטול ברוב נעשו זה גבי הבמה גסה ששפעה חררת דם דלא מטמאה כדכתבין התם רס"ג. עוד גרסי' גמ' ה"ר ויחן א"ע"ל דר"ש שליח צבית הבית טהור דמותרת מורה דמ"מ אמו טמאה לידה דאמר קרא אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה אפי' לא ילדה אלא כעין שהזריעה כלומר דנמחה כורע אמו טמאה לידה ע"כ: **ה** בפי' ר"ע ו"ל ולא אמרי' מדהאי זכר וכו'. אמר המלקט דאימא שיהיה הזריעו צבת אחת זה זכר וזה נקבה: י"א

חדושי מהרי"ח משנה ד [תי"ט ד"ה] רבי שמעון אומר נימוק הולד כו'. כתב ברוב כו' ואין הלכה ובטל ברוב כו' ואין הלכה ור"ב"י אמרו דבר אחד דמשום בטול ברוב נעשו זה גבי הבמה גסה ששפעה חררת דם דלא מטמאה כדכתבין התם רס"ג. עוד גרסי' גמ' ה"ר ויחן א"ע"ל דר"ש שליח צבית הבית טהור דמותרת מורה דמ"מ אמו טמאה לידה דאמר קרא אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה אפי' לא ילדה אלא כעין שהזריעה כלומר דנמחה כורע אמו טמאה לידה ע"כ: **ה** בפי' ר"ע ו"ל ולא אמרי' מדהאי זכר וכו'. אמר המלקט דאימא שיהיה הזריעו צבת אחת זה זכר וזה נקבה: י"א

י"א. נסבות טו. טו"ל. ונ"ח.
ז"א. פ"ח. ז"א. פ"ח. ז"א. פ"ח.
ו' המפלת. ט"ז. ט"ז. ט"ז.
ט"ז. ט"ז. ט"ז. ט"ז. ט"ז.
ט"ז. ט"ז. ט"ז. ט"ז. ט"ז.

חלופי גרסאות

פשיצא ניוטמי לשיצא.
הוא נ"ל זה וז"ל ניוטמי.
עד שיצא ניוטמי פשיצא.
ואיזוהו נ"ל אוזיהו. פשיצא
נ"ל וז"ל שיצא וז"ל
ניוטמי וניוטמי. וז"ל
נ"ל פ"ח. טו"ל. ונ"ל. טו"ל.
הפילה. אין נ"ל וז"ל. וז"ל.
אם לא נ"ל נ"ל וז"ל
ניוטמי.

הדושי מדו"ח

זכור שכחתי הרשפוט
בבכורות רפ"ג פ"א א"ב
דקדק הרמב"ם למה אמר
ראב"י ור"ש אמרו דבר
אחד למה לא אמר ראב"י
סבר ליה כר"ש לכן סבר
הרמב"ם שאמרו דבר אחד
בטל ברוב בחתימת הדין
כפי ש"כ. דתוס' בבכורות
אבל ראב"י אפי"ל לא סבר
כ"ש וטבא נדוהא לחק
בניהם הישלמא שם
שהפילה הרות דם בלא
שלא אז ניטק לגמרי הוי
כפי

חוס' אנשי שם

ה' בר"ב ד"ה משיצא
כו' וראשו כרוכו כו'. כתב
כ"כ דמיא דא"כ לחמי
תנין משיצא רובו דמתע
רובו דזקא ולא ראשו. וכתבי
הגה"מ כו"ב דל"ל לחמיתן
דמתני' קאי וכו' וכו"ל
יראה דל"ן מהו שום וכו'
נדב"י הר"ב דה"ר' וד"י
לחמיתן דמתני' קאי וכו' נ"ס
מ"ש עוד הכוונ' כד"ה או
מסורס דכ"ה דהכ"ה וראשו
כרוכו א"כ לא יצא ממש
מיוסף כו' כ"ס דנבי"ם ז"ר
מחל. תל"ד דה"ר ב"י הכ"ס
בנוטא א' וכו' ומ"ל מחוקק
משמ' לגמרי ומ"ל מחוקק
ק"ת ועוד דראשו כרוכו ש"ל
כ"כ ב"ה מחוקק הוא ש"ל כ"כ
ול"ה לחמיתן נ"ס מ"ש עוד
ה"כ"ה דהרמב"ם מ"ה מסורס
א"כ נחמנו כו'. לא כוון יפה
וכו' והכ"ה לגמרי וכו"ל
נדב"י הרמב"ם ורש"י מכבודו
כל דב"י כו"ב אין כ"ס ממש
ואין כל"ן שום טעות ש"ל
ונדב"י הר"ב והכוונ' ימים
למוציא דעת דבנה כסוגין
א"כ דה"ר' כרוכו הנבי"ם

דרך מרגלוותו ולשון היפך טו' והמגיה כן בלשון הר"ב לא הפסיד.
והא דהתב הר"ב וראשו כרוכו. הי"ט א"ס לא יצא ממש מהופך וגם
לא כדרכו. וז"ל הרמב"ם בפי' מסורס א"כ נחמנו אבדיו בחוך
הגוף ויאלו אבדיו בלי סדר. שינא ה"ד. ואחר הרגל. ואחר הזרוע.

משיצא רובו הרי הוא כילוד. יצא כדרכו.
עד שיצא רוב ראשו (א). ואיזוהו רוב
ראשו. משיצא פדחתו (ב). וז"ל המפלת ואין
ידוע מה הוא (ג). תשוב לזכר ולנקבה.
אין ידוע אם ולד היה. אם לאו.
תשוב לזכר ולנקבה. ולגדה (ד).
לעומר כשתראה חתה נדה שאין לה ימי
טוהר כו' וטובלת לכוף מ' כו' ומש"ה הוא דתנן לזכר. וכ"כ הרמב"ם.
ובכולהו צ"ל לעיל נמי דתנינן תשב לזכר ולנקבה דינא הכי. אלא
דכאן הוכרח הר"ב לפרש כן. משום דל"ה בתמם נקט לזכר. אבל
בגמ' [דף נ] אמתני' דלקמן למה הוזכר זכר וכו' שא"ס תראה יוס ל"ד.

מלאכת שלמה
יהוסף ז"ל. וכן ידוע אם ולד היה וכו'. ומחך הר"י יהוסף ז"ל מלות
אם לאו ע"כ: תשוב לזכר ולנקבה ולגדה. אע"ג דהוי ספק ספקא ספק
שמא לא ילדה ואפי"ל ילדה שמא זכר הוא אפי"ל תשב לנקבה דלי' מותרת לה
מטומאת נקבה משום ספק ספקא ולא נחוש לנקבה ה"ל נטענה א"כ ראתה
בנ"ל וחזרה וראתה בנ"ל מספק ספקא ולא נחוש לזכר והוא חרי קולי דסתין
אהדי דכפרותית לעיל וכו' דלי' אפטר בחרויהו למיזל לקולא דסתין אהדי
אולינן בחרויהו לחומרא ומיהו בטועה בגמ' מחמירין אע"ג דאיכא כמה
ספיקו תוס' ז"ל ומ"ש דכפר' לעיל הוא מ"ש בפירוקין דף כ"ז. ועיין נ"כ
בדבריהם ז"ל בפ"ק דב"ק דף י"א ומיד תנין אע"פ שכבר הוא מוכן כמה
דמסתמי על דבריהם מדבריהם לדבריהם ז"ל: ולגדה. בגמ' מוקי ר'
יהוסף על לוי למתני' בשלל החוקה עוברת אבל א"כ החוקה אינה יושבת לנדה
דאמרי' הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ומגילה קרבן וטבאל.
המלה

מלאכת שלמה

יהוסף ז"ל. וכן ידוע אם ולד היה וכו'. ומחך הר"י יהוסף ז"ל מלות
אם לאו ע"כ: תשוב לזכר ולנקבה ולגדה. אע"ג דהוי ספק ספקא ספק
שמא לא ילדה ואפי"ל ילדה שמא זכר הוא אפי"ל תשב לנקבה דלי' מותרת לה
מטומאת נקבה משום ספק ספקא ולא נחוש לנקבה ה"ל נטענה א"כ ראתה
בנ"ל וחזרה וראתה בנ"ל מספק ספקא ולא נחוש לזכר והוא חרי קולי דסתין
אהדי דכפרותית לעיל וכו' דלי' אפטר בחרויהו למיזל לקולא דסתין אהדי
אולינן בחרויהו לחומרא ומיהו בטועה בגמ' מחמירין אע"ג דאיכא כמה
ספיקו תוס' ז"ל ומ"ש דכפר' לעיל הוא מ"ש בפירוקין דף כ"ז. ועיין נ"כ
בדבריהם ז"ל בפ"ק דב"ק דף י"א ומיד תנין אע"פ שכבר הוא מוכן כמה
דמסתמי על דבריהם מדבריהם לדבריהם ז"ל: ולגדה. בגמ' מוקי ר'
יהוסף על לוי למתני' בשלל החוקה עוברת אבל א"כ החוקה אינה יושבת לנדה
דאמרי' הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ומגילה קרבן וטבאל.
המלה

ישראל

אפי' נקיים ואסורה למקדש ולקדש עד סוף פ' כולדת נקיבה. וזריכה
טבילה לכוף מ' לזכר ולסוף פ' כנקיבה. למ"ד טבילה בזמנה מזהה.
זדקא

אחרונה

דמאן לימא לן כדנן פדתו דמלי לי' שיפור דרוב ראשו וכו"ב כה"י ע"ס שדברי
הסור אינו מדוקדק: ו ואין ידוע מה הוא. פי' הר"ב אם זכר או נקבה אבל
יודעת שיה' ולד. כ"ש. ולפי' לזכר חידוש הכא דהיינו חזון ילדה ומשום
והדרונוטוס דלעיל ולא חני לה אלא משום סיפא. ומיאו למאי דמפת בגמ'
סיפא א"כ ולד ה"י מייירי בלא החזקה עובדה. יש לפרש יושא כהחזקה עוברת
ואט"ל דאינה יודעת א"כ ולד הוא או דוח אמת' ודלי' ולד הוא דרוב נשים ולד
משליל ילדי. ולישנא הכי משמע דלישא קתני און ידוע מה הוא וסיפא קתני
א"כ ולד ה"י ולא קתני א"כ ולד הוא אלא לומר שאין יודעת א"כ ה"י בטענה ולד
שלא החזקה עובדה: לזכר ולנקבה ולגדה. כתב הר"ב שמתבול בסוף ארבעים
משום טבילה בזמנה מזהה. וכו"ב הרמב"ם ולא ידענא אמת' שבקי טבילה קמייתא
דקוף עטבס שמתבול משום טבילה בזמנה אפי"ל שפ"א משהתבול. וז"ל דטבילה
קמייתא בלאו תשב זכר ה"י טבילה מזהה משום דרוב נלא לידה אפי"ל דאפשר
לפתיחת

דקדק דהתב הר"ב וראשו כרוכו. הי"ט א"ס לא יצא ממש מהופך וגם
לא כדרכו. וז"ל הרמב"ם בפי' מסורס א"כ נחמנו אבדיו בחוך
הגוף ויאלו אבדיו בלי סדר. שינא ה"ד. ואחר הרגל. ואחר הזרוע.

משיצא רובו הרי הוא כילוד. יצא כדרכו.
עד שיצא רוב ראשו (א). ואיזוהו רוב
ראשו. משיצא פדחתו (ב). וז"ל המפלת ואין
ידוע מה הוא (ג). תשוב לזכר ולנקבה.
אין ידוע אם ולד היה. אם לאו.
תשוב לזכר ולנקבה. ולגדה (ד).
לעומר כשתראה חתה נדה שאין לה ימי
טוהר כו' וטובלת לכוף מ' כו' ומש"ה הוא דתנן לזכר. וכ"כ הרמב"ם.
ובכולהו צ"ל לעיל נמי דתנינן תשב לזכר ולנקבה דינא הכי. אלא
דכאן הוכרח הר"ב לפרש כן. משום דל"ה בתמם נקט לזכר. אבל
בגמ' [דף נ] אמתני' דלקמן למה הוזכר זכר וכו' שא"ס תראה יוס ל"ד.

מלאכת שלמה

יהוסף ז"ל. וכן ידוע אם ולד היה וכו'. ומחך הר"י יהוסף ז"ל מלות
אם לאו ע"כ: תשוב לזכר ולנקבה ולגדה. אע"ג דהוי ספק ספקא ספק
שמא לא ילדה ואפי"ל ילדה שמא זכר הוא אפי"ל תשב לנקבה דלי' מותרת לה
מטומאת נקבה משום ספק ספקא ולא נחוש לנקבה ה"ל נטענה א"כ ראתה
בנ"ל וחזרה וראתה בנ"ל מספק ספקא ולא נחוש לזכר והוא חרי קולי דסתין
אהדי דכפרותית לעיל וכו' דלי' אפטר בחרויהו למיזל לקולא דסתין אהדי
אולינן בחרויהו לחומרא ומיהו בטועה בגמ' מחמירין אע"ג דאיכא כמה
ספיקו תוס' ז"ל ומ"ש דכפר' לעיל הוא מ"ש בפירוקין דף כ"ז. ועיין נ"כ
בדבריהם ז"ל בפ"ק דב"ק דף י"א ומיד תנין אע"פ שכבר הוא מוכן כמה
דמסתמי על דבריהם מדבריהם לדבריהם ז"ל: ולגדה. בגמ' מוקי ר'
יהוסף על לוי למתני' בשלל החוקה עוברת אבל א"כ החוקה אינה יושבת לנדה
דאמרי' הלך אחר רוב נשים ורוב נשים ולד מעליא ילדן ומגילה קרבן וטבאל.
המלה

יביין

ש"ס אבל דרך רגליו: (א) דלזו ראשו כרוכו ואפי' מחוקק: (ב) מלח:
(ג) א"כ זכר או נקיבה: (ד) דל"ן לה ימי טוהר כמדה ועמאה י"ד יוס

תפארת

ומפרש בגמ' דה"ק בין מחוקק ובין שלם א"כ יצא מסורס רובו ה"י כילוד. ומ"ש
הר"ב יצא ראשו של מחוקק אפי"ל של שכל הגוף כפי"ס ה"י כילוד. ק"ל אפי"ל
דמני לה מחתי' בינא כדרכו משינא רוב ראשו. לא תימא דזקא כדרכו אבל
מחוקק אין הראש פוער אלא נחמיתן נמי הראש פוער וכל מחוקק דמתני'
היינו עתהך הולד נתמיה ומשינא הראש אפי"ל של גופו כפי"ס פוער וי"ס
מילוק בין יצא כדרכו ואי"ס מחוקק. ובין כדרכו מחוקק. דבא"כ מחוקק כני
בדוב ראשו דקתני. ובמחוקק כפי"ס כל הראש וכו"ל מדברי הרמב"ם פ"י
מה"א"כ וכו"ל הרב המגיד ע"ס בהד"ח וכו"ל מדברי הר"ב. ומ"ש הוי"ט על דברי
הר"ב דמחוקק הראש פוער היינו שלם יצא כדרכו וגם לא מסורס ממש ט"כ.
בחסך דחקק מייירי בינא כדרכו כדמפרש שכל גופו כפי"ס ומ"ל דמחוקק
נמי כראש פוער כשינא טלו כדפי": משיצא פדתו. משמע דכל פדתו
קאמר וכו"ל הרמב"ם. וכתור בגמ' טו' רפ"ו כתב רוב פדתו ואינו נראה

משינא

ומפרש בגמ' דה"ק בין מחוקק ובין שלם א"כ יצא מסורס רובו ה"י כילוד. ומ"ש
הר"ב יצא ראשו של מחוקק אפי"ל של שכל הגוף כפי"ס ה"י כילוד. ק"ל אפי"ל
דמני לה מחתי' בינא כדרכו משינא רוב ראשו. לא תימא דזקא כדרכו אבל
מחוקק אין הראש פוער אלא נחמיתן נמי הראש פוער וכל מחוקק דמתני'
היינו עתהך הולד נתמיה ומשינא הראש אפי"ל של גופו כפי"ס פוער וי"ס
מילוק בין יצא כדרכו ואי"ס מחוקק. ובין כדרכו מחוקק. דבא"כ מחוקק כני
בדוב ראשו דקתני. ובמחוקק כפי"ס כל הראש וכו"ל מדברי הרמב"ם פ"י
מה"א"כ וכו"ל הרב המגיד ע"ס בהד"ח וכו"ל מדברי הר"ב. ומ"ש הוי"ט על דברי
הר"ב דמחוקק הראש פוער היינו שלם יצא כדרכו וגם לא מסורס ממש ט"כ.
בחסך דחקק מייירי בינא כדרכו כדמפרש שכל גופו כפי"ס ומ"ל דמחוקק
נמי כראש פוער כשינא טלו כדפי": משיצא פדתו. משמע דכל פדתו
קאמר וכו"ל הרמב"ם. וכתור בגמ' טו' רפ"ו כתב רוב פדתו ואינו נראה

ש"ס אבל דרך רגליו: (א) דלזו ראשו כרוכו ואפי' מחוקק: (ב) מלח:
(ג) א"כ זכר או נקיבה: (ד) דל"ן לה ימי טוהר כמדה ועמאה י"ד יוס

ר' עובדיה מברסגודה נדה המפלת חתיכה פרק ג תוספות יום טוב

ז המפלת. נ. מ"י ע"פ
סגל לאוין ק"ל מ"י ע"פ
ספ"ד ז. ר"י. כדמ"א.
אחד. מ"י ע"פ ס"ל.

חלופי גרסאות

ז המפלת נינונמי סגל סגל
א' סגל סגל. ליום נ"ג
יום וכן סגל. ישמעאל
כ"ח שפען. ולגדה נ"ג
ז.

תוספות חדשים

פ"ו [במשנה] המפלת.
פ"י רש"י שליח וקנה עובד
דל"ז ה"י מ"י כ"ח סגל
לזכר ולקנה וקנה סגל
סגל שליח כלא ולד ולד
כ"ח (ס"ג) ואכ"פ לומר
דודאי ולד ה"ס ס"ג. אלא
דלא עמר זכרתי עדיין.
לענין טומאה ליה ענין
לכל ספוט סגל סגל זכר
סגל. וכ"ל דעת רמב"ם
כ"ח ע"פ ונ"ח סגל סגל
סגל ע"פ כ"ח סגל סגל
דקמ"א דל"ז ה"ס סגל
דב"ז סגל סגל ו"ל סגל
ממילא לק"ע סגל סגל
ליום מ"י. ודאי ה"י סגל
סגל סגל.

חדושי מהר"ח

כמו כן בבית שני שקמ"א
פירר אפילו ח"ק כ"ח
שכתב"ז למעלה בשם רמ"ב
אבל כ"ח כשפילה שליח
אוי השליח סקבנה ולא
ניסוק כל כך ולכן ספ"א
הבית. כן אפשר לומר:

תוספות רע"ק

משנה ז [אות יג] ה"ח
ס"ח המפלת פרש"י
ש"ל. דאין שליח בלא ולד
ר"ע לק"מ ר"ח ס"א היינו
כן המפילה. וש"מ לא
נקלס הורע ע"ד יום ג' ור"י
עדיין מ"א בעל"מ. ובאמת
אחר ג"י א"כ שתשב
לגדה. וכ"כ ה"ח
הרשב"א בתורה"א דק"פ
ע"ב. והאל"ם יש לזיין
(החכ"ר)

נקבה שלם תראה יום ע"ד ותחזור ותראה יום פ"א. תהא מקולקלת
עד פ"ח. וכחכו החוס' תשב לזכר ולנקבה ולגדה. אע"ג דהוי ספק
ספקא. תשב לנקבה. דאי מטהרת לה מטומאת נקבה משום ס"ס.
פ"ג נטהרנה אם רתאה בל"ד ומ"א

נקבה: ז המפלת יום ארבעים לטבילתה אינה חוששת לולד.
שלא נעמרה יצירתו עד שיכלו כל ארבעים יום: ולגדה. כשהתראה
תהא נדה. דלמא ליכא ולד ואין ימי טוהר: יום ארבעים וא'

ז המפלת ליום ארבעים (ה). אינה חוששת
לולד. ליום ארבעים ואחד. תשב לזכר.
ולנקבה. ולגדה (ו). ר' ישמעאל אומר.
יום ארבעים ואחד (ה). תשב לזכר (ו)
ולגדה (ו). יום שמונים ואחד. תשב לזכר
ולנקבה. ולגדה. שהזכר נגמר לארבעים
ואחד. והנקבה לשמונים ואחד. וחכמים
אומרים. אחד בריית הזכר. ואחד בריית
הנקבה. זה וזה לארבעים ואחד (ה):

תשב לזכר. ז' ימי טומאה חס"י בלילה
יבשחא שאינה נדה. אבל שבועים
דנקבה אינה יושבת. כדקתני טעמא
שיזרת נקבה לשמונים ואחד. ואין ה"ל
כ"י ישמעאל: וחכמים אומרים ס'י.
חכמים היינו ת"ק. אלא משום דמסתבר
טעמיה דרבי ישמעאל ספי מדת"ק.
הדר רבי ושנאה בל' חכמים. לאשמועינן
דהלכה כסתם ראשון. ואע"פ שמתולקת
רבי ישמעאל בל"ד:

בו אף כשמימא וטיהר בנקבה. יצירתה כיוצא בה. א"ל. אין למדין יצירה מטומאה ור"י אמר קרא חלד [ואם נקבה חלד ומני למכתב ולא נקבה וטמאה שבועים דהא כתיב לעיל וילדה זכר] הסיף לה הכתיב ליה לאמרה בנקבה. [ועיין רפ"ה]:

מלאכת שלמה

דאי ה"ס פשיטא לן דלאו ולד ה"ס ה"י: סגלה למחר ביום פ"ב דר"חית פ"א
באחד עשר יום שבין נדה לגדה ה"ס ה"ס ומשום דמספקא לן דילמא ולד ה"ס ור"ח
דיום ע"ד דס טוהר הוא והשתא ה"ס תחלת נדה לא סגלה עד פ"ח. ועיין
כ"י רש"ב"ס ו"ל כ"י י"ס מולין ד"ק ק"ל: והנקבה לשמונים ואחד. מייית
ר"י בגמ' מדאמר קרא חלד כ"י ורנבן הביאו ר"א לדבריהם ממעשה בשמי
שפחת שנתחייבו הרינה למגבות ומחוך שעומדות ליהרג ניסו בהם וייחדוס
לביאה וקרעו שתייהן לטוף מ' יום ומלא א' זכר וא' נקבה ור' ישמעאל הביא
נ"ס הוא ר"ח לדבריו ממעשה אחר כיוצא בזה ובדקו זכר למ"א ונקבה לפ"א
וכל אחד מלא דחייבו לדברי חברו כדליתא בגמ':

ז המפלת ליום מ' וכו'. פ"י שהפילה שליח תשב לזכר נגמ' בני למה
הזכר זכר אי לימי טומאה הא קתני נקבה דה"ל שבועים וי"ס בכלל מאתים
מנה ואי לימי טוהר להחמיר שלא יכא לה אלא ימי טוהר דזכר הא קתני נדה
דכל דמים שתרחה טמאים ומשי שאם תראה ליום ג"ד ותחזור ותראה יום מ"א
תהא מקולקלת עד מ"ח דאי לאו משום ספיקא דזכר הו"ו סגלה למחר ליום
מ"ב משה נפסק אי לאו ולד הוא כ"י טומאת יום כ"י ו"ל ולד הוא ונקבה
היה אכתי ה"י דס טוהר עד שמונים וספיקא דזכר מקלקל לה. וכן לענין
נקבה פ"י דספיקא דנקבה נמי מקלקל לה ה"י קלקולא נמי עד פ"ח שאם
תראה יום ע"ד ותחזור ותראה יום פ"א תהא מקולקלת דלא סגלה עד פ"ח

י כ"ן

אף על גב דמסתברא כ"י מדימי טהרה וטומאה כפול בנקיבה.
הכי נמי יצירתו כפול. אפילו הכי קיימא לן כ"ק. להכי חזר
ושנאה בשלש רביש:

י כ"ן
וחוקא בלא החוקה מעוברת דל"כ רוב נשים ולד מעליא ילון:
כה) לטבילתה: (כו) שבועה ימי טומאה חס"י היא ליה יבשתא:
בו) דלזין לה ימי טוהר: (בח) חכמים כ"ק. רק הגא קשמע לן

תפארת ישראל

משנה
לפתיחת הקבר בלא דס רובא ליכא בלא דס ומידי ספק לא ספקא: ז ליום
ארבעים ואחד תשב לזכר ולנקבה ולגדה. היינו שהפילה לזכר ואינה יודעת אם
ולד ה"י כדלעיל דניחא מוטעים כאלו מסתמא לה החוקה עוכרה. ומשום
דשנונא דר' ישמעאל לא שייך אלא ככ"ג שאין ידוע אם זכר או נקבה אלא
כשנאבד פלגי דאי חיתא קצין ממכר פ"י בדיקה וכשנאבד ממילא כארבעים
יום לא החוקה עוכרה ואין ידוע אם ולד ה"י. וכ"כ פ"י בתמתי' דתפלת
בסימא דקמ"ר יום שמונים ואחד תשב לזכר ולנקבה ולגדה אטאי תשב לנקבה הא ה"י ס"ס ספק זכר ואח"ל נקיבה דלמא לא נקלס הורע ע"ד יום ג' וה"י מ"א דבית שני (החכ"ר)
לעיל בת"ש) דה"ל תאמר ס"ס בהשוך דהא רבא ל"ש בהשוך דאם תראה ביים ל"א וביים מ"א ליכא להקל מ"ס דאם דא זכר בודאי אינו נפל:

אחרונה
שליח ה"י. ולא אפיין כ"י אין שליח בלא ולד ואמתי' טעם לגדה: ליום
ארבעים ואחד. נכלה דמשתחך יום ארבעים מיכתי יום ארבעים ואחד דומיא
דמיטוק ומיטוקת וכל השניין כ"י יוצא דופן כבוליה דתי' זיוס'אחד מיד כניסת
קיום שלחמי' מיכתי יום אחד וה"ל דכוותיה טיילית הולד איש אלא ארבעים:
לזכר ולגדה. פ"י ר"כ לזכר ענפס ימי טומאה חס"י בלידה יבשתא וכו' וה"ל
ד"מ לפירושי לענין טבילה לטוף ארבעים למ"ד טבילה כזמנה מזה כדלעיל:

י כ"ן

פרק ד א בנות בנות כותים פרק ד
מקטנות בנות כותים נדות מעריסותן. פירש הר"ב
מונחות בעריסה גזרו בהו רבנן דלעמלו משום
מ"י כ"כ"ל דלא
דכ"י ואם וכו' פ"ב והא
דלא גזרו בהו כמי טומאה
זכה דליבטו ספירת נקיים
דכ"י נמי מרבינן מיטוקת
מואסא לקמן פ"ח מ"ג.
ודוקא לומר דלזין ס"ג
דגזרו נמי בהו זיבת
ונקט נדות דלפי' בת יום
אחד וזיבה אינה אלא
במקום ימים כדלקמן
פ"ח. דלא אשתמיס בשום
דמי' ומקו' ל"ס ב"מ כ"כ

פרק ד א בנות בנות כותים פרק ד
מקטנות בנות כותים נדות מעריסותן. מקטנות.
מונחות בעריסה גזרו בהו רבנן דלעמלו משום
מ"י כ"כ"ל דלא
דכ"י ואם וכו' פ"ב והא
דלא גזרו בהו כמי טומאה
זכה דליבטו ספירת נקיים
דכ"י נמי מרבינן מיטוקת
מואסא לקמן פ"ח מ"ג.
ודוקא לומר דלזין ס"ג
דגזרו נמי בהו זיבת
ונקט נדות דלפי' בת יום
אחד וזיבה אינה אלא
במקום ימים כדלקמן
פ"ח. דלא אשתמיס בשום
דמי' ומקו' ל"ס ב"מ כ"כ

תפארת ישראל

י כ"ן
פ"ד א) ר"ל מקטנות. דכותים לא דרשי ו"י דואסא לרבות קטנה שראה דס שהטמא ומתני' ר"מ היא דחייב למיעוט קטנות הצרות:
דוכחא לאשמועי' דגזרו בהו זיבת. אלא נראה דכוננו ליכא מיפוס דמזיין אבל זיבת לא שכיח כלל כדאחרי' דה"פ כל י"א יום במקום פסקה: מעריסותן. ומקו' ל"ס ב"מ כ"כ

י כ"ן
פ"ד א) ר"ל מקטנות. דכותים לא דרשי ו"י דואסא לרבות קטנה שראה דס שהטמא ומתני' ר"מ היא דחייב למיעוט קטנות הצרות:
דוכחא לאשמועי' דגזרו בהו זיבת. אלא נראה דכוננו ליכא מיפוס דמזיין אבל זיבת לא שכיח כלל כדאחרי' דה"פ כל י"א יום במקום פסקה: מעריסותן. ומקו' ל"ס ב"מ כ"כ

נרה בנות כותים פרק ד

א והכותים גדלי הכותים ודם בגלי' ל'ג וכלי' כתיב'

תוספות חדשים פ"ד ששנה א [הרי"ג] ר"ח בנות כותים כו' ומשום טימוע. פי' דר"מ נמי אית ליה טעמא דטימוע בב"ק דף ל"ח:

אליהו רבא

פ"ד א כמבאין משכב החתון טעלון. אפי' עשר מצותות ז על גבי ז מטמאין המשכב החתון טעלון שבאכז עני: כפניו שהן בעלי גדות. ונשואים שט: ודן יושבות על כל דם ודם. ולא תהי שין. דתהי קתי מפני שהן בעולי גדות משום שישפוקו זו יזכה מונה למנין שבעה דסגרי קמץ כיום ככולו והאן שבעה נקיים שלמים בעיני ועוד שהן יושבות על כל דם ודם ומשלימות דם אלוס להם יתק שאל ורואה דם ירוק מתחלה למנות שבעה ימי גדה ואלו רואה באותן הימים דם אלוס משלימים להם ירוק ומרס אלוס לניחא:

תוס' אנשי שם

פ"ד א הרי"ג ד"ה בנות כו' מיעוט דמיעוטא וליכא לאקשויי אחי אומר דשמעת לר"מ נדה מיעוטא במיעוטא דמיעוטא מי שמעת ליה דייל דמשמע ליה למחורא כיון דנדה מיעוטא דשכיח חייס מדאורייתא אית לן למימר במיעוטא דמיעוטא כיון דשכיח הוא למח משיהא מדרכני וכו' (מכרס"א) פ"ד ה"ה בעליון כו' אמר קרא יטמא כו' לא ידענא כפניו מאי משמעותא דמה ימיני כתיב וטמא ומיירי נמי בחדם דכתיבי קראי באותה פרשה ובשאר דוכתי כ"ג כהא דכתיב וכל הנוגע וכו'.

והיה ל"ל משום דלא כתיב ועמא דכותים ככהא קרא גוסיס והגושא כו' וטמא וכו' מיכו הא חזין דקרא לא קפיד כהא דל"ג כתיב שם וכל המרכב כו' יטמא וכו' ומיירי נמי בחדם וה"ל עובא איכא ולא ידענא אמאי לא העירו כהמפ"ז. (ש"ע) בר"ב ד"ה ודן יושבות כו' לפי שהן יושבות כו'. תימה מה צריך לך הא אשילו לא רחמא אלא דם טמא מ"מ לשלם היא כנומאתה דדודאי טבילת נדה לית לכו דלא כתיבא ולא אחמוק. (ת"ש):

וא"ת א"כ אחאי מוקי לה כר"מ ומשום דחייס למיעוטא. לוקמיה ככ"ט ומשום טימוע. וי"ל משום דע"כ מחגי' לית ליה טעמא דטימוע. אלא משום חשש ראייה. דקדמני לפי שישבות על כל דם ודם. וא"ת לר"מ דחייס למיעוטא וקסבר דכותים גירי אחת הן. [כמ"ש הר"ב במ"ג דפ"ז] א"כ הוה נדות מעריכתמן מן הצורה. ולמה מני לאו ב"מ דבר. וי"ל דמשמא לא רחמא מיד אחר ההולדה רגע אחד. א"כ חוקמה בחוקת שלא רחמא. וסמוך רובא דלא חזו. לחוקה

שלא רחמא. והוה הכך דחזו מיעוטא דמיעוטא. ולא מטמאה מדאורייתא. אלא מדרכני הוא דגזרו עליהם מ"ח דבר. ע"כ: **משבב** תחתון טעלון. פי' הר"ב החתון של בועל נדה כו'. ע"ן כפי' מ"ג פ"ק דכלים. ומ"ש שם: **בעליון**. פי' הר"ב עליוט של זב הוא הדבר הגשא ע"ג הזב כו' דכתיב והטגע בכל אשר יהיה תחתיו מאי תחתיו כו'. גמרא [דף נ"ג]. ועיין מ"ש ברפ"י דפרה.

והקצו התוספות [ד"ה עליוט]. היכי מוקים לה דעליוט של זב דאילו מטמא אלא חולכין ומשקין. הלא אין להם טוהרה במקוה. וקרא כתיב יטמא עד הערב. ותיירטו דעיקר קרא במרכב כתיב. ולעיל מיינה כתיב וכל המרכב וגו' ותיבה דתחתיו לא איירי במרכב אלא בתחתיו. דאמר בת"כ [ז"ס זה שם במשנה] וכתיב הר"ב במ"ג פ"ק דכלים האוכף טמא מושב והתפוס טמא מרכב. אלמא מה שתחתיו לא חקרי מרכב אלא מושב. ולהכי קאמר מאי תחתיו וכו' ומפרס אלא שהזב תחתיו כו' ומומאה ערב דכתיב בקרא משום מרכב דמרכב מטמא אדם או בגדים ע"כ. ומ"ש הר"ב אילימא תחתיו דזב מכל אשר יגע במשכבו נפקא גמ'. וכתיב הוסי' [שם] דה"מ למפרך דבמשכב כתיב כבוס בגדים. והאכ לא כתיב אלא דעריפא מייני פריך. א"כ מ"ש לא כתיב כבוס בגדים. משום דעיקר קרא במרכב כתיב. ללא בעי כבוס בגדים. ע"כ. ומ"ש הר"ב ואפסקינהו ביטמא כו' אלא באוכלים ומשקין. ופרטינן בגמרא דאימא דלא מטמא אדם לעמא בגדים. אבל אדם או בגדים לעמא. ומשני אמר קרא יטמא. כדתיב ניהו. [והאיכא פנוים] אמר ר' יצחק מגדלאה בנשואים שטו. גמרא [דף נ"ג]: ודן יושבות על כל דם. לשון הר"ב כלומר לפיכך הכותים הם בעולי גדות כו'. וכלי' תני שהן. והרי מליני ש"ן במקום וי"ו כפ"ק דבינה. ועוד כהפ"ז דעירובין. ובפ"ב דהוריות [משנה ב]. וחולתן. וכתיב התוספות וא"ת ותיפוק ליה שהן גדות מעריכתן. וי"ל דהיינו דוקא בקטנות דלא רשוי ואשה. אבל גדולות דמפרסי להו ועבלי. לא משמו אלא משום דיושבות על כל דם ודם. ע"כ: **על כל דם ודם**. והר"ב השמיט תיבת ודם. וכן בס"א ל"ג ליה. ואף במשנה דגמ' ירושלמי ל"ג ליה. אבל רש"י וטוס' העתיקו כגירסת הספר. וכן צברייתא בגמרא [שם] אימא

דרשוי אשה ואשה. וכי חזיין קטנות לא מפרסי להו הלכך גזרו בה רבנן דלעמו כולהו: מטמאין משכב התחתון בעליון. תחתון של בועל נדה טמא כעליוט של זב. מה עליוט של זב אינו מטמא אלא אובלין ומשקין. אף תחתון של בועל נדה אינו מטמא אלא אובלין ומשקין. ועליוט של זב הוא הדבר הגשא ע"ג הזב. נפקא לן מקרא דאילו מטמא אדם וכלים אלא באוכלים ומשקים דכתיב (ויקרא טו) והטגע בכל אשר יהיה תחתיו יטמא. מאי תחתיו אילימא

תחתיו דזב מכל אשר יגע במשכבו נפקא. אלא הטגע בכל אשר יהיה הזב תחתיו יטמא ומדלא עריבינהו וכתיב וכל הטגע בכל אשר יהיה תחתיו והגושא אותם יכבס בגדיו. ואפסקינהו ביטמא. מכלל דהאי יטמא לאו באדם וכלים איירי אלא באוכלים ומשקים. וכותים שהן בעולי גדות. מטמאים משכב התחתון שלהן אוכלים ומשקין אבל לא אדם וכלים. כעליוט של זב. שגם הוא מטמא אוכלים ומשקים ולא אדם וכלים. וכל הדברים האלו לא נאמרו אלא בזמן שהיו הטוהים מחזיקים בצורה ומדקדקים שלהן אוכלים ומשקין אבל לאחר שדקדקו ומלאו להם כדמות יונה בראש הר גריזי' * שטובדים אותה. עשאים כעובדי כוכבים גמורים לכל דבריהם. בין לענין טומאה וטהרה. בין לשאר דינים שבהורה. אין הפרס בינם לבין העובדי כוכבים כלל: והן יושבות על כל דם. כלומר לפיכך הכותים הם בעולי גדות לפי שהן יושבות על כל דם. דכל דם שרואה בין אדם בין ירוק. יושבות עליו ימי גדות. וזו תקלה היא להם. שאם רואה דם ירוק היום. מתחלה למנות מהיום ז' ימי נדה. ואם תראה בלוהם ימי גדות דם אלוס. אינה מונה אלא מיום ראייה ראשונה. ואחור דם טהור היה. ומראה שטיה היא גריכה למנות:

ואין תחתיו דזב מכל אשר יגע במשכבו נפקא. אלא הטגע בכל אשר יהיה הזב תחתיו יטמא ומדלא עריבינהו וכתיב וכל הטגע בכל אשר יהיה תחתיו והגושא אותם יכבס בגדיו. ואפסקינהו ביטמא. מכלל דהאי יטמא לאו באדם וכלים איירי אלא באוכלים ומשקים. וכותים שהן בעולי גדות. מטמאים משכב התחתון שלהן אוכלים ומשקין אבל לא אדם וכלים. כעליוט של זב. שגם הוא מטמא אוכלים ומשקים ולא אדם וכלים. וכל הדברים האלו לא נאמרו אלא בזמן שהיו הטוהים מחזיקים בצורה ומדקדקים שלהן אוכלים ומשקין אבל לאחר שדקדקו ומלאו להם כדמות יונה בראש הר גריזי' * שטובדים אותה. עשאים כעובדי כוכבים גמורים לכל דבריהם. בין לענין טומאה וטהרה. בין לשאר דינים שבהורה. אין הפרס בינם לבין העובדי כוכבים כלל: והן יושבות על כל דם. כלומר לפיכך הכותים הם בעולי גדות לפי שהן יושבות על כל דם. דכל דם שרואה בין אדם בין ירוק. יושבות עליו ימי גדות. וזו תקלה היא להם. שאם רואה דם ירוק היום. מתחלה למנות מהיום ז' ימי נדה. ואם תראה בלוהם ימי גדות דם אלוס. אינה מונה אלא מיום ראייה ראשונה. ואחור דם טהור היה. ומראה שטיה היא גריכה למנות:

ואין תחתיו דזב מכל אשר יגע במשכבו נפקא. אלא הטגע בכל אשר יהיה הזב תחתיו יטמא ומדלא עריבינהו וכתיב וכל הטגע בכל אשר יהיה תחתיו והגושא אותם יכבס בגדיו. ואפסקינהו ביטמא. מכלל דהאי יטמא לאו באדם וכלים איירי אלא באוכלים ומשקים. וכותים שהן בעולי גדות. מטמאים משכב התחתון שלהן אוכלים ומשקין אבל לא אדם וכלים. כעליוט של זב. שגם הוא מטמא אוכלים ומשקים ולא אדם וכלים. וכל הדברים האלו לא נאמרו אלא בזמן שהיו הטוהים מחזיקים בצורה ומדקדקים שלהן אוכלים ומשקין אבל לאחר שדקדקו ומלאו להם כדמות יונה בראש הר גריזי' * שטובדים אותה. עשאים כעובדי כוכבים גמורים לכל דבריהם. בין לענין טומאה וטהרה. בין לשאר דינים שבהורה. אין הפרס בינם לבין העובדי כוכבים כלל: והן יושבות על כל דם. כלומר לפיכך הכותים הם בעולי גדות לפי שהן יושבות על כל דם. דכל דם שרואה בין אדם בין ירוק. יושבות עליו ימי גדות. וזו תקלה היא להם. שאם רואה דם ירוק היום. מתחלה למנות מהיום ז' ימי נדה. ואם תראה בלוהם ימי גדות דם אלוס. אינה מונה אלא מיום ראייה ראשונה. ואחור דם טהור היה. ומראה שטיה היא גריכה למנות:

ואין תחתיו דזב מכל אשר יגע במשכבו נפקא. אלא הטגע בכל אשר יהיה הזב תחתיו יטמא ומדלא עריבינהו וכתיב וכל הטגע בכל אשר יהיה תחתיו והגושא אותם יכבס בגדיו. ואפסקינהו ביטמא. מכלל דהאי יטמא לאו באדם וכלים איירי אלא באוכלים ומשקים. וכותים שהן בעולי גדות. מטמאים משכב התחתון שלהן אוכלים ומשקין אבל לא אדם וכלים. כעליוט של זב. שגם הוא מטמא אוכלים ומשקים ולא אדם וכלים. וכל הדברים האלו לא נאמרו אלא בזמן שהיו הטוהים מחזיקים בצורה ומדקדקים שלהן אוכלים ומשקין אבל לאחר שדקדקו ומלאו להם כדמות יונה בראש הר גריזי' * שטובדים אותה. עשאים כעובדי כוכבים גמורים לכל דבריהם. בין לענין טומאה וטהרה. בין לשאר דינים שבהורה. אין הפרס בינם לבין העובדי כוכבים כלל: והן יושבות על כל דם. כלומר לפיכך הכותים הם בעולי גדות לפי שהן יושבות על כל דם. דכל דם שרואה בין אדם בין ירוק. יושבות עליו ימי גדות. וזו תקלה היא להם. שאם רואה דם ירוק היום. מתחלה למנות מהיום ז' ימי נדה. ואם תראה בלוהם ימי גדות דם אלוס. אינה מונה אלא מיום ראייה ראשונה. ואחור דם טהור היה. ומראה שטיה היא גריכה למנות:

ואין תחתיו דזב מכל אשר יגע במשכבו נפקא. אלא הטגע בכל אשר יהיה הזב תחתיו יטמא ומדלא עריבינהו וכתיב וכל הטגע בכל אשר יהיה תחתיו והגושא אותם יכבס בגדיו. ואפסקינהו ביטמא. מכלל דהאי יטמא לאו באדם וכלים איירי אלא באוכלים ומשקים. וכותים שהן בעולי גדות. מטמאים משכב התחתון שלהן אוכלים ומשקין אבל לא אדם וכלים. כעליוט של זב. שגם הוא מטמא אוכלים ומשקים ולא אדם וכלים. וכל הדברים האלו לא נאמרו אלא בזמן שהיו הטוהים מחזיקים בצורה ומדקדקים שלהן אוכלים ומשקין אבל לאחר שדקדקו ומלאו להם כדמות יונה בראש הר גריזי' * שטובדים אותה. עשאים כעובדי כוכבים גמורים לכל דבריהם. בין לענין טומאה וטהרה. בין לשאר דינים שבהורה. אין הפרס בינם לבין העובדי כוכבים כלל: והן יושבות על כל דם. כלומר לפיכך הכותים הם בעולי גדות לפי שהן יושבות על כל דם. דכל דם שרואה בין אדם בין ירוק. יושבות עליו ימי גדות. וזו תקלה היא להם. שאם רואה דם ירוק היום. מתחלה למנות מהיום ז' ימי נדה. ואם תראה בלוהם ימי גדות דם אלוס. אינה מונה אלא מיום ראייה ראשונה. ואחור דם טהור היה. ומראה שטיה היא גריכה למנות:

מלאכת

פרק ד א תחתון בעליון. הענו תוס' ז"ל דעליוט של זב היינו בנד שמקצתו על הזב ומקצתו נגדו. בארץ ולא היינו היסט אלא כשמיסו כולו כדאמר' איהו מעט שהוא ככולו הוי אומר זה היסטו ע"כ: בפ"ה ר"ע ז"ל שאם רואה דם ירוק היום מתחלת למנות מהיום ז' ימי נדה ואם תראה וכו'. אמר המלקט זה יובן בעיקר שיש לנו ותמלאנו באריכות בהלכות נדה להרי"ף ז"ל ובפ"ה שני דשנעות דף ש"ה ע"א וזו קיטורו שאם תראה האשה בימי נדה לא מיבעיא שאם לא תראה אלא ווס אחד שדי לה שחפור ששה אחרים וזוה וכן אם תראה שנים שחפור תמשה והוא וכן כולם אלא אפי' תראה ששה ימים ושחפור אחד של ספרה שהן ז' בין הכל ואפי' ראתה כל ז' ושסקה לערב טובלת ומותרת לבעלה ובימי יזכה קיימא לן שאם לא

שלמה

תראה אלא אחד לו שנים שומרת ווס כנגד ווס ומובלת אבל אם תראה שלשה רעפים לריכה לשמור ז' נקיים כנגדם ואלו הכותים בימי הכדות כשרואה שנית דם אלוס שהיא פמאה ממנו הן לריכות להתחיל למנות ז' ימי הכדות ולא להשלים ז' ימים על ראייה הראשונה של דם ירוק שאחור הוא דם טהור. ועיין עוד במה שכתב שם הרי"ף ז"ל בזה"ל נדה ובפ"ה שני דשנעות דף ש"ה ובמה שכתב מגיד משנה בשם הרמב"ן ז"ל ברפ"א דהלכות איסורי ביאה. ועוד מפ' גמ' שהם בעולי גדות מפני שיש שפוסקת בו סופרתו למנין ז' פי' רש"י ז"ל ווס שפוסקת בו כשהיא רואה שלשה ר"ו פוסים לאחר ז' ימי הכדה והיא זבה ופוסקת באמצע היום סופרת אחור קאת היום שעד הערב למנין ז' נקיים ואלו ז' נקיים שלמים בעיני לונה: על כל דם ודם. מהק כר' יוסוף ז"ל

לר"ת נמי אינו אלא מדרכני מספק טמא נטמאו. ומיחו גם לפ"ז איכא לאקשויי למח הוצרכו לנזור פלה ב"ח דכך הא חסידא וקיימא מטעם ספק כמו כל הספקות. והמוס' במס' מילין דף פ"ו כתבו למד חיבורא דר"ת נמי חייס למיעוט מדרכני להתחיל: והן יושבות על כל דם. מה שהקשו התוס' חיפוק ל' דהוי גדות מעריכתן. לא ידענא מאי קושיא דפשיעא דטעמא דכל דם יטמא עפי' דהוי מדאורייתא ונדות מעריכתן אינו אלא מ"ח דכך בין לר"ת ובין להכמים כמ"ס התוס' לשלם ועיני לקשפת דמלחא נראה טיפוח התוס'

ואין חייבין עליהן. הלובש או מהכסה בלבוש נגדים ומקדש לפי מקדשן. או אם נגעו אותן נגדים של משכב שלהן בתרומה. חולין: מפני שמומאתן ספק. דלא ידעין אי נדה (א) אי לא. ובגמ' פריך אמתייתין מהא דתנן במס' טהרות פ"ד (משנה ה) על ששה ספיקות שורפין את התרומה על ספק נגדי ע"ה. כלומר על נגדי ע"ה אם נגעו בה נשרפה. משום שמה טמא היה. והאי כותי נמי חיפוק ליה אם נגע משכבו בתרומה מהא נשרפה.

משום דע"ה הוא והוא ל' נגדי ע"ה ומשני דמתני' איירי בכותי' שטבל בפניו ועלה ודרם על נגדיו של חבר כשהוא ערום. או שלבש נגדי חבר. או שהטביל את נגדיו בפניו. בלשון דנגדיו של כותי כשהן מדרס לא נגעו בנגדיו של חבר כשדרס עליהן. ואח"כ נגעו בנגדיו של חבר שדרס כותי עליהן בתרומה. לא שרפין תרומה עליהן. דאי משום טומאת ע"ה. הא טביל ליה. ואי משום בועל נדה. שמה לא בעל בקרוב. וכבר עברו ימי טומאתו וסלקא ליה טבילה. ואם תמלא נומר בעל בקרוב. שמה לא היתה אשתו יושבת על דם טמא אלא על דם טהור. והוי ספק ספיקא. ואספק ספיקא לא שרפין (א) דר"ז דההיא.

הרמב"ם שם. וקמ"ל מהני' דבכותים אין חייבין אפילו מכות מדרות. ומיהו לרש"י ודאי דקשיא. ועוד מפרש כן בהא דסוף עירובין המכניס טמא שרץ. דהיינו כלי שנטמא בשרץ. חייב טמאת בשוגג וכו' והרי אין בנגדים אלא מלקות. כדפי' איהו גופיה בפ' אחרי. וראיתי בת"כ פ' אחרי. דאחרים אומרים וכא עונו (דבכבוס נגדים) וגא עונו לג"ש. מה נשיאת עון האמור להלן בכרת אף כאלו בכרת. ובריש מהני' כתבתי דמתני' ר"מ היא. והיינו אחרים שאר רבי מאיר. כדליתא בהריות (דף י"ג ע"ב). והלכך אינטיריך לאשמעינן דבכותים אין חייבין. כך נראה לי לתרץ הך דהכא אליבא דרש"י. אבל הא דפירש רש"י בעירובין אכתי בתמייהו. ולריך עיון: מפני שמומאתן ספק. כתב הר"ב דבגמרא מפרש דמתנייתין איירי בכותי' שטבל וכו' ודרם על נגדיו של חבר וכו' ואח"כ נגעו בנגדיו כו'. לשון החוספות (ד"ה שדרס) והא דלא אוקי בגון שנגע הכותי לתרומה. משום דמתנייתין לא איירי בהכי. ע"כ. וכלומר דאמשכב תחתון קאי. וזה מחזיק לדברי רש"י והר"ב דלעיל. ומ"ש הר"ב כשהוא ערום. כתבו החוספות וז"ל והא דלא אוקי בגון שדרס ברגלו יחף. משום דאי היה לבוש נגדיו שישבה עליהו אשתו נדה אע"ג דטבל הוא אב הטומאה. כדלמך בת"כ. והטעם את המדרס הרי הוא מטמא שניס ופוסל אחד (ובמשנה נמי שניט בתמייתין ו פ"ה דזבים) לכך מוקי בערום. דכשפירש מן המדרס לא היה אלא ראשון דאמרינן בתורת כהנים. ואינו מטמא כלים. ע"כ:

נמי: ואין חייבין עליהן. לשון הר"ב הלובש כו' בלבוש נגדים כו' פטור מקרבן. וכן לשון רש"י. ותמיהו להני נגדים כיון דלאן מטמאין לאדם. א"כ ליתא לחיוביה משום כניסה דיריה. אלא משום דמכניס נגדים טמאים למקדש. ובהא לא שייך שום קרבן. דכפ' אחרי בפסוקי ואם לא יכנס וגו' פירש"י

דעל כבוס נגדים במלקות. ובריימא דת"כ היא. ועוד שנינו כך בספרי פרשת טהר. וכיון שאין כאן אלא מלקות ולא כרת. מתי קרבן איכא דלא מחייב שנהגו

קרבן על שנגעו לכו א"כ שזוהו בכרת. כדתנן בריש כריתות. והרמב"ם בפ"ג מהל' ביאת מקדש [אלה ז'] פסק ג"כ להא דת"כ. דעל כבוס נגדים לוקה מ' ואין בו כרת. וראיתי להראב"ד שם שפני שאין חיוב קרבן בהכנסת נגדים טמאים. לכך מפרש הא דלמך שמואל בסוף עירובין דף קד המכניס טמא שרץ למקדש חייב דחייב מלקות קאמר. ואי הכי גס במשנתנו נפרש ואין חייבין שרץ מלקות. אבל הרמב"ם כתב שם דאף מלקות לא שייך בנגדים שאין אב הטומאה. ומפרש טמא שרץ. אדם הנטמא בשרץ וחייב כרת קאמר. א"כ לדידיה קשיא ודאי. מתי אין חייבין דהכא כיון דאין בכן כרת ומלקות אפי' בודאן. וז"ל דמ"מ בודאי טמאין מתחייב מכות מדרות. כמ"ש

ומיהו לרש"י ודאי דקשיא. ועוד מפרש כן בהא דסוף עירובין המכניס טמא שרץ. דהיינו כלי שנטמא בשרץ. חייב טמאת בשוגג וכו' והרי אין בנגדים אלא מלקות. כדפי' איהו גופיה בפ' אחרי. וראיתי בת"כ פ' אחרי. דאחרים אומרים וכא עונו (דבכבוס נגדים) וגא עונו לג"ש. מה נשיאת עון האמור להלן בכרת אף כאלו בכרת. ובריש מהני' כתבתי דמתני' ר"מ היא. והיינו אחרים שאר רבי מאיר. כדליתא בהריות (דף י"ג ע"ב). והלכך אינטיריך לאשמעינן דבכותים אין חייבין. כך נראה לי לתרץ הך דהכא אליבא דרש"י. אבל הא דפירש רש"י בעירובין אכתי בתמייהו. ולריך עיון: מפני שמומאתן ספק. כתב הר"ב דבגמרא מפרש דמתנייתין איירי בכותי' שטבל וכו' ודרם על נגדיו של חבר וכו' ואח"כ נגעו בנגדיו כו'. לשון החוספות (ד"ה שדרס) והא דלא אוקי בגון שנגע הכותי לתרומה. משום דמתנייתין לא איירי בהכי. ע"כ. וכלומר דאמשכב תחתון קאי. וזה מחזיק לדברי רש"י והר"ב דלעיל. ומ"ש הר"ב כשהוא ערום. כתבו החוספות וז"ל והא דלא אוקי בגון שדרס ברגלו יחף. משום דאי היה לבוש נגדיו שישבה עליהו אשתו נדה אע"ג דטבל הוא אב הטומאה. כדלמך בת"כ. והטעם את המדרס הרי הוא מטמא שניס ופוסל אחד (ובמשנה נמי שניט בתמייתין ו פ"ה דזבים) לכך מוקי בערום. דכשפירש מן המדרס לא היה אלא ראשון דאמרינן בתורת כהנים. ואינו מטמא כלים. ע"כ:

מלאכת שלמה

ובשרו לא ירחץ וכו' על רחצה טופו פשוט כרת ועל כבוס נגדיו לוקה מ'. והיה אפשר לפרש שנתנו דקמי ואין חייבין עליהם על ביאת מקדש לא קאי אבגדים אלא אבגות כותים כגון הנושל כותים וכנס למקדש עד כאן: ואין שורפין עליהם את התרומה מפני שמומאתן ספק. בפ"ג דשבת דף י"ו כתב רמב"ם וז"ל דמשמע דקאי אף אקטנות דכרישא ע"כ: בפ"ג ר"ע ז"ל. נראה שכן ז"ל באופן דנגדיו של כותי כשהן מדרס לא נגעו בנגדיו של

ואין. מ"י פ"ג מהמסכת תפארת

תפארת ומתעב"י ב בבורה זב

חלופי גרסאות עליה נמשג' עליהן ב צדוקין נגד הצדוקין:

תוספות חדשים

[ח"י'ס ד"ה] ואין חייבין כו' ותמיהו כו'. ולמ"ש רמב"ם ד"ס נכסיו ערום כו'. ובידלו ח"י'ס לקמן ד"ס מפני כו' לקמ'. כיון דאיירי בכותי' ע"ה. ופסח ע"ה א"ט נוסך ממומאת אשתו. וכלכה כו' פ"ח ע"כ דספרות ומישי' שמה יכנס עליהן אשתו נדה. ופסח ע"ה א"ט כו' לא אב הטומאה הוא ולא היו החיוב משום נגדים אלא משום דכנסו הוא למקדש כטומאה כשלבש הנגדים אי לא שמומאתן ספק. וע"ש במשנ' למך פ"ג מהכ"מ ה"כ:

חדושי מהרי"ח

פ"ד משנה א [ה"י'ס ד"ה] ואין חייבין עליהן. ל' הר"ב הלובש כו' באותן נגדים כו' פטור מקרבן וכן לשון רש"י וכו'. אבל הא דפי' רש"י בעירובין אכתי בתמייהו וז"ע עכ"ל ואפשר דעת רש"י דהתם קאמר שמואל דמכניס פסא שרץ לבקדש חייב שרץ עצמו פטור ורש"י בנה' דזה פלוגתא דתנאי אליבא דשמואל והגמרא סדחי ר"ע שרץ עצמו חייב כו' ע"ש וא"כ מי שחייב גרמא דחייב כרת במיד והסאת בשוגג דאת בקדש כו' פסא ע"ש דהלא בבגדים

תוספות רע"ק

פ"ד משנה א [אות יד] תו"ה ד"ה תי"ש ואין. ובשולחן אף הוא אב הטומאה הוא) במח"כ הוא מוקמי' בסבל ודרם יחף על נגדי חבר ואינם נעשים מדרס דביעל נדה אינו משכבו מדרס רק לפסא אוכלים ומשקים. וא"כ הלובש אותם לא נפסא כלל ואין מור והעלה לקרישת התו"ש:

תוס' אנשי שם

תי"ש ד"ה ואין חייבין כו' ותמיהו כו'. ול' דהרמב"ם יפרש דכתיב דעיתין מושב על סבותים עמון (וקודע דהא משכבתי בני' והוליל עליו. אלא לפי מה שפי' הא"ר כעליון ששוכב עליו אין מה לחיט' דל"ר דכקט' י"ל דקאי על תחתון ועליון כהנכנסים אבל תימא שהוא דלא כמסקנת בגמרא) וז"ל דלא נגע כן אדם ונכנס למקדש. ונראה דהאי"ס נעשמו הגיגים ג"כ כזה נמי' שדברו בספקו חס מחזיק כו' ומ"ש עוד וראיתי כה"ל כו' דלמתיס אומרים ונכא שנו דבכבוס נגדים כו' עמיה דמ"ל דלמתיס פליגי על דרשא דלעיל דהאי נכא שנו לא קאי אלא על ונכרו לא ירחץ. (ר"ט): (ע"ל):

י כ י

לא תחוש למנות ז' ימי נדה. מראית דם ארום שתראה תוך ז' מראית הירוק. וכשהטבול תוך ז' מראית הארום יטבול נדה: (ו) בגמרא מוכח דלמשכבו דלעיל קאי. דבהביתין למקדש פטור (א): (ז) דבנגע המשכב בתרומה הולין. ואילנה"ק הרי טהי כע"ה דנגדיו אה"ט שמה ישבה עליהן אשתו נדה. ואה"ל דמייירי דמשכב ה"י של חבר. עכ"פ הרי הטהי שדרס עליו. ה' לבוש נגדיו. והי"ל כושה מדרס דמטמא למשכב במגע בעודו בחצותין למדרס. והי"ל לשרץ להרומה שנגעה במשכב כפ"ד דטהרות מ"ה. וז"ל דמייירי כשטבל הכותי הוא ובגדיו. ודרס אה"כ אמשכב של חבר. או שדרס עליו ערום אחר שטבל דאזלי מני' טומאת נטא נגדי ע"ה דהרי עבל. וליכא רק חשש שמה תוך ז' קודם טבילה.

משנה אחרונה

כשלימטו ידוק דהוי פסק דלורייסא. לא דמי לאבד דלמחוק שם עומאה ודאי והכא לא לחחוק. ומ"ש הר"ב כאן אפי' בעל בקרוב שמה יטבול על דם עובר. לא יכתיב דאי השלימה ידוק נמצא עקבלס מוח ימי עומאה ואין לכו דם עובר כלל. אלא פסק הוא עמא לא השלימטו ידוק וכו' בגמ': ב בבורה דזוקין. משום דתני בבנות טהים לעולם הם נדות אפי' קסם שלא ידעמו אם טהבות דכתיב אניתן קמ"ל דלזדוקין פליגי ר' יוסי דסתמן ין כישלחית ואמר בגמ' משום שבלזוקין מתיבאין מן הפורשין ומתארות דם נדה לחמית. ומ"ס סכר דמישי' למיעוטי. וז"ל דת"ק דהכא הוא ר"מ דחייט למיעוטי כקסם מתיב' דלעיל וכו' גע בהם כיון דהשתא הוא ערום ופי' מן המדרס אינו אלא ראשון וכל איכות ככ"ד כהא אן נחמתי ע"ה. (ר"ט):

מסמא... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

הלופי גרסאות

וביה ג'... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

תוספות חדשים

[תי' ש' ד'] ובה' א'... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

חדושי מהר"ב

עכ"ל... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

תוספות רע"ק

בנקיבה... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

תוס' אנשי שם

דברי רמב"ם... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

משנה אחרונה

עולה וסוחר... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

ז' אנו תוך ז' ומיהו לא גזור שיטמא לח ויבש כלפני ז'... ח' ו'... ח' ו'...

ברוקה. וכמימי רגליה... ח' ו'... ח' ו'... ח' ו'...

בה להיכרא. לויכא למיחא דלמא אחי לחוקי בשל תורה... ח' ו'... ח' ו'...

גדה נמי נימא וזבה [דס יהיה וזבה וזגדה משתעי דפ' ראשונה נאמרה בגדה... ח' ו'... ח' ו'...

קמן וב"ה נפקא להו מואת תורת הזב בין גדול בין קטן... ח' ו'... ח' ו'...

תפארת ישראל

יכין. בלא ספרה ז"כ. הו"ל כרס וזבה דטמא מל"ט מדלוי... ח' ו'... ח' ו'...

יבדע אמרה במסכת פדיות מ"מ דלמיהו נחלקו ומפני לה דהוי ב"ה לקולא... ח' ו'... ח' ו'...

גדה בנות כותים פרק ד

ח כבוד ימות פנ. וכו' וכו'
ה' המלך דף ו' ופ"ק ומלכותו.
דברים ה' ע"ב כ"ג פ"ג דפ"י
זכין : אין . מ"י : ע"ב :

חלופי גרסאות

ה' כמה מושגו וכו'
ד"א כ"ל ד"א וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'

תוספות חדשים

ה' והפ"י הכפ"ס שופ"י כ"ן
ק"י ל"ה ל"ה ט"ה ט"ה
ה' וכו' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'

חדושי מהר"ח

ה' מ"ה מ"ה ב"ה ב"ה
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'

תוספות רע"ק

אבל יורה נל אין קישי
לנפלים. וכן אם יצא
הולך דרך דופן לרבנן
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'

תוס' אנשי שם

ה' דס טוהר שלם טמא
כרובק ומימי גרלה וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'
ה' וכו' וכו'

לר"י דלס לא שפחה לילה ויום
ולד היה. תוספות [ד"ה גליני]:
השחל ל' מקשה מ' מיבעי. אמר ר"ח
[ארבעים]. ומ"ה הר"ב ולא היא
[שפחה] נדה. כדל' בגמרא [דף נה].

ה' כמה הוא קשויה טו. ר' מאיר אומר
אפילו ארבעים טו. ר' יהודה
אומר דיה חדשה טו. ר' יוסי ור' שמעון
אומרים אין קישי יותר משתי שבתות טו:

המקשה

ימים קודם צ"כ שבתות והיתה מקשה והולכת *
הרי זו יולדת בזוב מחמת ג' ימים שהיו קודם [הצ"כ]
ה' נ"ד נ"ד כל ה' שבתות.

וכתב המגיד משום דתרי נינהו ע"כ. ועוד נ"ל
ראיה מדבגמרא אמר שמואל עליהו מאי טעמייהו דרבנן
כו'. מדקרי לכו רבנן. ולא קאמר מ"ט דר"י ור"ש.
שמעיהו דס"ל דהלכה כמותם * [וכדאיהו אמר
שמואל בפרק הערל ד פ"ג דהלכה כוותייהו.
ואע"ג דלרב קאי הסם כוותייהו אס לא. כיון
דשמואל פסק בהדיא כוותייהו. ולא

מלאכת שלמה

מ' או ל' יום ומיחו בימי נדתה נדה
בימי יצתה פסורה ט' בכל מ' יום כי
שלמי ימי זוב ומשו ימי נדות סמאה
נדח וכו' וכו' וכו'
זוב פסורה ואפי' בימי יצתה איכא
מ"ד בגמ' דאין סולד מספר אלא ימים
הראויין להיות בזה זבנה גדולה
כגון אס ראתה ג' ימים רופים פסורים
מספירת ג' ימים נקיים ומקרבין
אבל לא ראתה אלא יום אחד
לכריכה לשמור יום כנגד
יום דכי כתי' דמה דדרשינן
ולא מחמת ולד צובה גדולה
כתי' דכתיב בזהוהו קרא
ימים רבים. ואיכא מ"ד דלפ"י
ימים הראויין להיות בזה זבנה
קסנה סולד מספר משמור
יום כנגד יום דהתם ימים
כתיב כל ימי זוב טומאה
למינה נפקא לן זבנה קטנה:
ר' יהודה אומר דרייה
חדשה. הניח ר' יהודה
אומר משום ר' טרפון
דייה חדשה ויש בדבר להקל
ולהחמיר כ"ד קשתה שנים
בסוף שמתי ואחד בתחלת
תשיעי ואפי' בתחלת תשיעי
ילדה דס"ל לר' יהודה
דיוולדת לט' יולדת למקושטין
אפי"ה הרי זו יולדת
בזוב הוואיל ורוב זבנה
בשמיני כותי שאין סולד
מספר שדין חד יומא
בהר תרין יומין והרי היא
זבה אבל קשתה יום א'
בסוף שמתי ופסידים
בשבתות תשיעי ואפי'
אין זו יולדת בזוב דקסבר
ר' יהודה שיפורא גרים
כלומר החדש של תשיעי
שצ"ד חוקעין לקדוש
החדש גורמת לידה
סולד למי עיל הוי זמן
לידה. והקשו תוס' ז"ל
וא"ח הכי מוכח דחדש
לגבה גרים דלמא חדש ט'
שלאחר ח' חדשים
של שלשים יום להריונה
גרים ואפי' הוא מתחיל
בלמנע חודש הלכנה
וע"כ פוד דקרבן נ"ח
מן דברייהו שבתות ט"ס:
ר' יוסי ור"ש אומרים וכו'.
גמ' אמר שמואל מאי
טעמייהו דרבנן לכתיב
וסמאה שבועים כדתה
ולא כזבתה מכלל דזבתה
פסורה ואיזה זבן קושי
בימי יצתה לכתיב
זיה דמה מחמת עגמה
ולא מחמת ולד וכמה
שבועים: כל

ישראל תפארת יבין

טוהר דס קושי בימי יצתה
(ל' שסמוך ללידה. ובראתה
ג"י קודם לכן בי"א ימי יצתה.
אפי' מקשה והולכת
עד לידה. הו"ל יולדת
בזוב: שנתעברה

אחרונה

לחולפ ומשמע דיוחר
מתמשים לא מספר וכ"כ
התוס'. ולא אחרת בגמ'
מ"ע דר"מ. דמפשי' דר"י
מפרש בגמ' דל"ל שיפורא
בכס. וכו' וכו' מפרש
סמיהו כדתה ולא
כזבתה וכו' וכו'
אלא דקשי' ליה דגבי
זכר כתיב וטמאה
שבת ימים כימי
גדת דומה קשתה
ומימה נמי כימי
גדת ולא כזבתה
ומכלל דגשה
פסורה כימי וכו'
דשבושים קשה
למה ליה למכתב
שבתה ולכתיב
דק כדתה כימי
כמו שאלמר
בזכר כימי גדת
דומה כאלו
כתב כאן גבי
נקבה וטמאה
שבועים כימי
גדת דומה
הטמא ודכתיב
כימי גדת דומה
כאלו כתב כאן
גבי נקבה
וטמאה שבועים
גדת היינו
שבתה. דומה
שבתה. הרי
שבתה שבועות
חון מיום
הלידה והם
תמשים. וזכתי
יחא דס"ל
לכריכה ארבעים
דשבוש דדומה
אילו אלא
במולה כפי'
נש"י בתומת
דוותה לשון
מדוי ואע"ג
דלכתי פסו
לכו מ"ג יום
נקב ארבעים
ולא דק
ולחומרה:
ארבעים ותמשים
יום. אפי"ג
דכלל הכי יומי
איכה ימי
גדות שאין
לראוי לזיבה.
פליגי כב
ולוי בגמ'
דלרב כי
אחלה כימי
יצתה מטהר
לשום אף
כימי גדות
שבוין לראוי
לפסירה
יצתה ולסמית
קשימטה
וכי תמרי'
בימי גדות
דה היינו
התחיל קושי
בימי גדות.
ולוי סבר
דאין פילוק
מתי התחיל
אלא כי
מתי ימי
גדות נדה.
וכ"ל
לדין דק"ל
כתי' ור"ש
שייכה

יבין תפארת יבין

שפחה רק מלער. ג"כ
סמאה: בו) שלם
טמא ע"כ כל דס
שפחה בימי יצתה:
בו) לכריכה:
כו) לחולה:
כט) רק
בחדש ט'. משנה

פרכים פ"ז מהא"ב. וי"ט
דגמ' אמר כללו של דבר
קושי סמוך ללידה אינה
יולדת בזוב. כגון
שפחה שני ימים וקשתה
יום אחד או קשתה
ושפחה וזמורה וקשתה
כל קושי סמוך ללידה
אין זו יולדת בזוב.
ולכתיב הכתובים
לאו כלל הוא דמכתת
קושי סמוך ללידה
כשזמורה וטמאה.
וה"ל דשופי
השוכר בגמ' אינו
שפחה מעל"ט
היום אלא שני ימים
בלא לילוח כדאסבר
לה בשני ימים
או יום אחד. אבל
שופי מעל"ט
לגורם הוי זבה
אפי' קשתה
אח"כ. אלא
בלתי טמא על
מפרשי הרמב"ם
על דבר
הכנישו זבנה
וגם לא
כתב מקור
הדין מנין
הואילוי הכ"מ.
ובגמ' אמר
כללו של דבר
לאחיו מאי
לחמיו סא
דמנין כל
שהל קושי
ביום שלמי
אפי' שפחה
כל אין זו
שופי דבשני
כל יום ג'
שמיני לזיבה
בשופי. ופ"י
משמע דיימי
המזוכרים
בברייתא
לענין
השופי היינו
עם הלילות
והיינו מעל"ט
ודלא כמו
שכתבנו לעיל.
ואפ"כ לייב
דהא דחזרו
הלכנו
והכתבנו
עגמה
זבה היינו
עגמ' הוי
אלא מאי
יום או יום
ג' בלא
לילה דאין
קושי פחות
מעל"ט
כדתיב
בברייתא
קשתה
יום אחד והיינו
מעל"ט
אלא
הטעם
שמים
הרמב"ם
לא
תמשך
ען.
וגם
התוס'
כתבו
בד"ה
או
שפחה
דלפ"י
לא
קשתה
כל
יום
הקמוך
ללידה
אלא
מקשה
אי
קושי:
ה' ר"ב
אומר
אפי'
ארבעים
ותמשים
יום.
ואמר
בגמ'
ארבעים
לכריכה
ותמשים

ז כל מי שיש לו עין חסרת
 פנה זו: ישובה: מיהו עין חסרת
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם

חלופי גרסאות

ז יום גדול ג' וכל המבטא שבה
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם
 וכל המבטא שבה יורם

תוספת חדשים

משנה ו' [תי"ס דר"ה] ר"מ
 ט' ותמימי ט' פ"ל לטון
 ז' גימגום ט' ו' למנין ומה
 ז' לטון לטון לטון על
 הרמב"ם ש"ס ל' להוכיח דין
 מחבולת דלא מותרת ככל
 דקיי"ל כח"ס בעור כסוין
 כ"ד. מיכה בעור גופיה
 לא הכיר בלא דקיקה אלא
 אחר שבער בלא כוסת אכל
 כבשת כוסת אפילו היטה
 במחבולת לריכה דקיקה עיין
 בב"י שטמו בחורין ופ"ס מחבולת
 דלפת כר"פ והרמב"ם אחר
 שער נטין כוסת א"ל דקיקה
 אפילו גביש דעלמא ופ"ס
 לא סגור הרמב"ם להעתיק
 דין דמחבולת כלל דכבשת וחסה
 דריכה דקיקה א"ל חסה
 במחבולת ולאחר שבער הזמן
 אפילו טמו דעלמא מותרים
 אלא ט"ס בלא דקיקה כבשת וחסה
 דלא קיי"ל וסותו דרבנן חז
 דקור :

חדושי מהרי"ח

משנה ו' [תי"ס דר"ה] שנגרה
 נאנסה חזרת ולא ברקת
 לשון הרמב"ם בין שריפה
 בשלה הבריקה באונם או
 בשנגה או בריון ע"ל.
 פ' דהא חזי ישובה ולא
 ולא ברקת פ"ה זה עוד
 שנגה בו לכן פ' הרמב"ם
 שמה פ' לישובה לא ולא
 ברקת פ' דן מה שלא
 דקיקה היה באונם בו'
 ונראה פ"ה דהיה הנ"י
 לפני הרמב"ם נאנסה שנגה
 והייתה ובין יותר דרתי
 הכל לא יזקק זה דאילו
 לרבותינו או הדי שנגה
 נאנסה ו' ואפ"ל ו' ואח"כ
 חזירה לא יזקק זה ו' ק"ל

תוספות רע"ק

משנה ו' [אות י"ג] ר"ב
 ד"ה בחוקת טהרה ואינה
 צריכה לברוק עיפה) אבל
 בראה
 תוס' אנשי שם
 דתמי תשנ זה שפוס וסכ"ד
 נמשך כה' ו' דהאי אפ"ו
 כה' הוא פ"ס ו' וכה' ו' והוא
 כלל דמחנן. (ש"ז):

ז ר"ב ד"ה בחוקת טהרה
 ויהיה זהו כה' ו' דהאי אפ"ו
 כה' הוא פ"ס ו' וכה' ו' והוא
 כלל דמחנן. (ש"ז):

כזון. כקוי דעלמא. מה קויה דעלמא טמא כגדה. אף קויה דחוק
 מלמח טמא כגדה: ז כל י"א יום. שאחר ז' ימי גדה: בחוקת
 טהרה. ואינה לריכה לבדוק עלמה. דהל"מ שאין בין גדה לגדה
 פחות מי"א יום: ישובה לא ולא בדקת. מתעיתין חטורי ממכרם והכי
 קתי. בימי גדה בני בדיקה ישובה ולא
 בדיקה. שנגה נאנסה חזרה ולא בדיקה.
 טהרה: הגיעה שעת וטהרה ולא
 בדיקה. אפ"ס שבדיקה אח"כ ומג"ה
 טהרה. האילו ולא בדיקה בשעת וטהרה.
 טמאה. דאורח צומט בא: במחבא.
 מחמת לכטי' או חיל שכל לעיר. ואין
 הלכה כר"מ: אבל ימי הזב והזבה.
 ז' ימים נקיים שנריכים לספור:
 ושומרת יום. כגון הרואה יום אחד או
 ז' ימים בימי זיבתה: אינה סופרה אלא
 יום אחד בנקיות וטובלת לערב. וטהרה
 יום שנספת מעינה ורחתה
 היא למחר בחוקת טמאה:

ז כל אחד עשר יום (א) בחוקת טהרה (ב)
 ישובה לא ולא בדיקה (ג). שנגה. נאנסה.
 חזרה ולא בדיקה. טהרה. הגיע שעת
 וטהרה ולא בדיקה (ד). הרי זו טמאה (ה).
 ר' מאיר אומר. אם היתה במחבא והגיע
 שעת וטהרה ולא בדיקה. הרי זו טהרה.
 מפני שחזרה מסלקת את הרמים. אבל
 ימי הזב (ו) והזבה. ושומרת יום כנגד יום (ז).
 הרי אלו בחוקת טמאה (ח):

כבש. או בשנגה. או בזון: הגיע שעת וטהרה ולא בדיקה. כתב
 הר"ב אפ"ס שבדיקה אח"כ ומג"ה טהרה בו. וכ"ס הרמב"ם. וטעמא
 דוסתו דלורייתא: ופלוגמח' דרב' ושמאל היא. ולרב' וסוחו דרבנן.

וכי בדיקה ומגלה טהרה. טהרה. ובפלוגמח' דתנאי קמפילגי. וגם בפלוגמח' קי"ל כמחן דלחמ' דוסתו דרבנן. וכ"כ כל הפוסקים. ואף
 הרמב"ם עלמו חזר בו בחבורו. ופסק בפ"מ מהא"ז [הלכה ג'] דוסתו דרבנן. וכשבדיקה עלמה ומגלה טהרה. טהרה. וכ"כ גם כן בפ"ג
 מה' משכב ומושב [הלכה ה]: הרי זו טמאה. עיין במ"ג פ"ז: ר"מ אומר אם היתה במחבא בו'. כתב הר"ב ואין הלכה כר"מ.
 וכ"כ הרמב"ם בפיורו. ומיהו לפוס מלי דפסקין דוסתו דרבנן. כתב הר"ב בפ"ק. למתעיתין דכא כולה ר"מ היא. והכי איתא חדא
 אוקמתא בפרקין. וה"ק אם לא היתה במחבא והגיע שעת וטהרה ולא בדיקה הרי זו טמאה. שר"מ אומר אם היתה בו'. ולר"מ דוסתו
 דלורייתא ואפילו הכי מותר בה בהיתה במחבא וכ"ס לדיון דר"מ. דוסתו דרבנן. אבל מ"מ הרמב"ם בחבורו. אפ"ס ששם פוסק דוסתו
 דרבנן. לא העתיק לדין היתה במחבא. וכל שאר אובר דלא איתא במ"ס. דאיכא למימר דסבר' א שחרה מסלקת את הדמים אינה סברה
 כלל. אלא לר"מ. ותמימי שה"ב לא הרגיש בזה: שחרה מסלקת את הדמים. עיין מ"ס במ"ג פ"ג דוסתו [ד"ה מעשרתין]: [וישומרת
 יום כנגד יום. כתב הר"ב הרואה בו' וטובלת לערב. לאו דוקא. שארי משנה שלימה שנינו בספ"ד דמגילה שטובלת משמך החמה וכו' אלא
 לפי שאם תשמע קודם שילא כל היום בו' הרי זו טהרה רעה. כדתן בסוף מחילתין. לפיכך מן הסתם והרגיל והוזה הוא שטובלת לערב.
 ועוד שאם תטבול בשמינית ואחר כך תראה. אין בטובלתה כלום:]

שלמה

וכיפא חתין לימי גדה. אכל רב חסדא חוקי מחני' דקמי' כל י"א יום בחוקת
 טהרה כשהש שאין לה וסת וכמו שאכתוב במקומך בה"ל. ושמואל פ"י בחוקת
 טהרה לומר שאינה קובעת וסת בי"א יום של ימי זיבתה כמו שכתבתי לקמן
 פ"ס ס' י"ד וכן פ"י הרמב"ם ז"ל: ר"מ אומר אם היתה בו'. ובס"ל
 סיד דף ס"ז דייקין מפני שחרה מסלקת את הדמים עממא דאיכא חדה הא

תפארת

בי כן (א) שאחר ז' גדה: (ב) ואל' לבדוק: (ג) אף בימי גדה שריכה
 לבדוק בכ: (ד) אף שבדיקה אח"כ: (ה) דחוקה אורח צומט בא
 ובדיקה הך' שיעור וסת אח"כ טהרה [ש"ז קפ"ד קט"ג]: (ו) שריך ז"ל:

משנה

ומכרה ממקור דמי' ולא מלידה: ז כל י"א יום בחוקת טהרה. משום שבתלק
 דמי' וילאו בימי נדוטה. רש"י בגמ'. אכל אם עברו ימי נדוטה ולא נאנסה אין
 לס ימי זיבה כלל לעולם אין זיבה אלא אחר שבכס שרמחה בה וכן פסקתם
 כל הפוסקים דלא כהרמב"ם פ"ו מהא"ב: ולא בדיקה טהרה. כלומר טהרה
 למפרע והסקהום כד עכשו טהרות ומשמע דמימי שבדיקה עכשו ומג"ה טהרה
 דהי' מלאה טמאה אין הסכרות להמפרע טהרות דלא פכ"ס מפח לשט מתאין
 ומפקידה לפקידה ולא הו"ל למימי טהרה סתם אלא כדתי פ"י מ"ב. אלא
 שמהם עכשו טהרה חיירי. וכיפא דכנישה שעת וטהרה אפ"י מלאה עכשו טהרה.
 שמהם למפרע ויביתו ויביתו ויביתו. אבל למ' וסקתו דלורייתא. וכן פ"י
 הגיע שעת וטהרה ולא בדיקה ובדיקה אח"כ ומג"ה טהרה טהרות למפרע וסקתו

אחרונה

דכין. מפרע למתני' בדיקה אחר הוסת ומגלה טמאה עממא למפרע. וכיפא
 נתי דקמני טהרה למפרע אפ"י מלאה עכשו עממא וכו' לפרע טהרה סייט
 סכרות סקודם מפ"ש וכיפא הגיע שעת וטהרה ולא בדיקה עממא למפרע אפ"י
 קודם מפ"ש כדלמך בגמ' דף ס"ז ומושעת לוסתה אפ"י לזמן מרובה. ומימי
 בגמ' פ"ין הסם מדקלמך ר"מ שחרה מסלקת הדמים עממא דאיכא חדא
 הא ליכא עממא חלמח וסקתו דלורייתא. ואי במג"ה עכשו עממא לאו דיוק
 הוא דהא אפ"י וסקתו דרבנן עממא למפרע דמשעת לוסתה. וכבר הקשו כן
 בסופ' ע"כ. ובגמ' דנאנסה פ"ג במג"ה סכורה עכשו דאי מלאה עממא
 סיכי קמני אכל ימי הזב וזבתה בחוקת טמאה ולי מלאה עממא מהי למימח'
 שיעורא דוסתו הכל מחלוייתא:

אחרונה

וכיפא חתין לימי גדה. אכל רב חסדא חוקי מחני' דקמי' כל י"א יום בחוקת
 טהרה כשהש שאין לה וסת וכמו שאכתוב במקומך בה"ל. ושמואל פ"י בחוקת
 טהרה לומר שאינה קובעת וסת בי"א יום של ימי זיבתה כמו שכתבתי לקמן
 פ"ס ס' י"ד וכן פ"י הרמב"ם ז"ל: ר"מ אומר אם היתה בו'. ובס"ל
 סיד דף ס"ז דייקין מפני שחרה מסלקת את הדמים עממא דאיכא חדה הא

לכא חרדה והגיע עת וסתה ולא נדקה עמלה אלא כ"ל נר"מ וסתה דלורייתא פירש"י ו"ל אותה נדקה שהנריכות לאסה להנדיק בשעת וסתה דבר תורה הלכה למשה מסיני לאורח חומנו בל ואם בא יום וסתה ולא נדקה מחזקין לה עמלה ופירוש תוס' ו"ל גם כ"ק דדייק מדקתני מסלקת הדמים משמע הירודים והמגוררים לנולד אלא וסתה דלורייתא ע"כ (ועיין במ"ש בסוטה פ' ה' ה"ט סל ס' ד'). ומקו רב הסדה מתני' אליבא דר"מ דלמר לאסה שאלן לה

בראיה מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

דהא עבר עליה ג' עונות הוא בכלל הד' נשים] דהגא התם אפ"כ שאמר ריין שעתה נדריכוס בדיקה . ו"ל דיש לה וסת איכא לסימך כיון דאורח כופנו בא צריכה בדיקה בשעת וסתה וארנך גמי איכא לסימך נדריכוס בדיקה שלא תשתבח תורת בדיקה וכו' ע"כ . ולשון זה לה וסת וכו' צריכה בדיקה בשעת וסתה לי העני אינו טובן דפשיטא דבשעת וסת צריכה בדיקה . אבל הקישא דה סבה נדריכה בדיקה שלא בשעת וסת ולע"ז מיש לה וסת ליכא קישא דהא באבת באין לה וסת מסמא סגלי' כדמסק' בפ"ק דף ה' ריש ע"א . וא"כ י"ל ד"א ימי ויבה מסלקת יותר מאשה שלא בשעת וסתה . והא דבשעת וסתה דיה שעתה היינו כיון דשעת ראיה לראיה לא חיישי' לראתה מקדום שלא בשעת וסתה כשעת סילוק דמי' . והא דבי"א ימי ויבה מסמא סגלי' היינו כיון דבת עתה הראיה בשעת סילוק היינו לראתה מקדום והיי' כמו ראיה שלא בשעת וסתה וי"א צריך בדיקה וסתה וי"א צריך בדיקה דמסלקת יותר משלא בשעת וסתה (ואף לכה דחה ס"ד לעיל ד"ה דר' דואס אמילו שלא בשעת וסתה דיה שעתה א"כ הרי קילא מ"א יום י"ל דלדך צד באבת גם בתוך י"א צריך בדיקה וסתה בדיקה כדמסק' דר"ה דלא נצרכה אלא לר"מ וכו') והקישא רק פד' נשים דדיח שעת וסתלקת יותר מ"א ימי ויבה ואפ"ה צריכה בדיקה אבל משלא בשעת וסתה ליכא קישא כלל ואולי יש פ"מ וכונתם כתרודתם לדברינו הנ"ל דר"מ :

ציונים

תוספות יום טוב

נדה יוצא חופן פרק ה

ר' עובדיה מברסגורא

א יוצא חופן . מ . פ"ה פ"א
מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

פרק ה א יוצא חופן . אשה שפתחו [מצייה] ע"כ מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

פרק ה א יוצא חופן . אשה שפתחו [מצייה] ע"כ מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

פרק ה א יוצא חופן . אשה שפתחו [מצייה] ע"כ מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

חלופי גרסאות
א מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

חלופי גרסאות
א מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

חלופי גרסאות
א מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

חלופי גרסאות
א מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

תוספות חדשים
פ"ה משנתא [בד"ה ר"ה]
ר"ש כ"ה קנסה תלך
כו' דמאי למכתב וחס נקבה
ועמלה שטעיים (כ"ה) :

תוספות חדשים
פ"ה משנתא [בד"ה ר"ה]
ר"ש כ"ה קנסה תלך
כו' דמאי למכתב וחס נקבה
ועמלה שטעיים (כ"ה) :

תוספות חדשים
פ"ה משנתא [בד"ה ר"ה]
ר"ש כ"ה קנסה תלך
כו' דמאי למכתב וחס נקבה
ועמלה שטעיים (כ"ה) :

תוספות חדשים
פ"ה משנתא [בד"ה ר"ה]
ר"ש כ"ה קנסה תלך
כו' דמאי למכתב וחס נקבה
ועמלה שטעיים (כ"ה) :

תוספות רע"ק
פ"ה משנה א [אות כ]
במשנה בבית
החינוך [לדעת השמס"ק
שהבא בתו"ש פ"ה ס"ד
ה' דאילו דהתלמי אית
מסמא עד שיוצא ראשו
לאויר התולם כס"ס י"ל
דיש חילוק בין ליהר להם
נדה כמ"ש תוס' נדה דף
פ"ב ע"ב ד"ה שחיצא וכו'
בתרודתם דב' . ולאיתן
שפ"ק שם דחין לפרוודיה
היינו שזרע בבית החינוך
ג"כ מסמא י"ל דרמי' לחידי'
ובית החינוך דהבא ג"כ
חין לפרוודיה . והיא
מתני' דלעיל פ"ב ס"ה
נמצא בפרוודיה שפ"ק מסמא
היינו לענין לבשריא חס
אח"כ חין לפרוודיה ובמ"ש
הוס' ה"ל בתרודתא קמא :
[אות כ] ה"ב ד"ה
איתן מסמאין . עד שחצא
וזהו סבירו' אינ' דרש' :
סוה

תוספות רע"ק
פ"ה משנה א [אות כ]
במשנה בבית
החינוך [לדעת השמס"ק
שהבא בתו"ש פ"ה ס"ד
ה' דאילו דהתלמי אית
מסמא עד שיוצא ראשו
לאויר התולם כס"ס י"ל
דיש חילוק בין ליהר להם
נדה כמ"ש תוס' נדה דף
פ"ב ע"ב ד"ה שחיצא וכו'
בתרודתם דב' . ולאיתן
שפ"ק שם דחין לפרוודיה
היינו שזרע בבית החינוך
ג"כ מסמא י"ל דרמי' לחידי'
ובית החינוך דהבא ג"כ
חין לפרוודיה . והיא
מתני' דלעיל פ"ב ס"ה
נמצא בפרוודיה שפ"ק מסמא
היינו לענין לבשריא חס
אח"כ חין לפרוודיה ובמ"ש
הוס' ה"ל בתרודתא קמא :
[אות כ] ה"ב ד"ה
איתן מסמאין . עד שחצא
וזהו סבירו' אינ' דרש' :
סוה

תוספות רע"ק
פ"ה משנה א [אות כ]
במשנה בבית
החינוך [לדעת השמס"ק
שהבא בתו"ש פ"ה ס"ד
ה' דאילו דהתלמי אית
מסמא עד שיוצא ראשו
לאויר התולם כס"ס י"ל
דיש חילוק בין ליהר להם
נדה כמ"ש תוס' נדה דף
פ"ב ע"ב ד"ה שחיצא וכו'
בתרודתם דב' . ולאיתן
שפ"ק שם דחין לפרוודיה
היינו שזרע בבית החינוך
ג"כ מסמא י"ל דרמי' לחידי'
ובית החינוך דהבא ג"כ
חין לפרוודיה . והיא
מתני' דלעיל פ"ב ס"ה
נמצא בפרוודיה שפ"ק מסמא
היינו לענין לבשריא חס
אח"כ חין לפרוודיה ובמ"ש
הוס' ה"ל בתרודתא קמא :
[אות כ] ה"ב ד"ה
איתן מסמאין . עד שחצא
וזהו סבירו' אינ' דרש' :
סוה

תוספות רע"ק
פ"ה משנה א [אות כ]
במשנה בבית
החינוך [לדעת השמס"ק
שהבא בתו"ש פ"ה ס"ד
ה' דאילו דהתלמי אית
מסמא עד שיוצא ראשו
לאויר התולם כס"ס י"ל
דיש חילוק בין ליהר להם
נדה כמ"ש תוס' נדה דף
פ"ב ע"ב ד"ה שחיצא וכו'
בתרודתם דב' . ולאיתן
שפ"ק שם דחין לפרוודיה
היינו שזרע בבית החינוך
ג"כ מסמא י"ל דרמי' לחידי'
ובית החינוך דהבא ג"כ
חין לפרוודיה . והיא
מתני' דלעיל פ"ב ס"ה
נמצא בפרוודיה שפ"ק מסמא
היינו לענין לבשריא חס
אח"כ חין לפרוודיה ובמ"ש
הוס' ה"ל בתרודתא קמא :
[אות כ] ה"ב ד"ה
איתן מסמאין . עד שחצא
וזהו סבירו' אינ' דרש' :
סוה

פרק ה א יוצא חופן . אשה שפתחו [מצייה] ע"כ מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה

פרק ה א יוצא חופן . אשה שפתחו [מצייה] ע"כ מסמא סגלי' נב'. וכתבו תוס' הקשה ח"ד יעקב סארטלינש דהבא אמרינן דמסמא סגלי' האפ"כ אמר רב יהודה דאי' בדיקה ובפ"ק אמר' דאשה שיש לה וסת ד' נשים [אשה שעבר עליה ג' עונות . לשון זה מקשה